

**Marginaaliverotusmenettely käytetyn tavaran kaupassa
perehdytysopas taloushallinnolle**

Sanna Uuskoski

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Amk-Opinnäytetyö

2022

Tiivistelmä

Tekijä Sanna Uuskoski
Tutkinto Tradenomi
Opinnäytetyön nimi Marginaaliverotusmenettely käytetyn tavaran kaupassa – perehdytysopas taloushallinnolle
Sivu- ja liitesivumäärä 26 + 12
<p>Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on koota perehdyttämisoras marginaaliverotusmenettelyn soveltamiseksi käytetyn tavaran kaupassa. Työn kohderyhmä on taloushallinnon alalla työskentelevät ammattilaiset, jotka työssään kohtaavat kyseisen verotusmenettelyn jälleenyymjän liiketoiminnassa. Marginaaliverotusmenettely on osa arvonlisäverojärjestelmää.</p> <p>Tavoitteena työn tietoperustalukuihin on sisällyttää selvitys edellytyksistä verotusmenettelyn soveltamiseksi, ohjeen veron laskemiselle sekä lain vaatimille laskumerkinnöille. Produktin tavoitteena on tuottaa perehdytysopas marginaaliverotusmenettelyn alaisten käytettyjen tavaroiden käsittelemiseksi taloushallinnon tehtävissä. Opinnäytetyön aihe syntyi kirjoittajan omaan ammatilliseen kiinnostukseen sekä kokemukseen perustuen oppaan tarpeellisuudesta marginaaliverotusmenettelyn soveltamisen perehdyttämiseksi tilitoimiston työntekijöille, asiakasyritysten liiketoiminnassa ja kirjanpidossa. Opinnäytetyöllä ei ollut toimeksiantajaa.</p> <p>Opinnäytetyö on tyypiltään toiminnallinen työ, jonka lähdeaineistona on käytetty kirjallisuutta, ammatillisia julkaisuja sekä luotettavia viranomaisten verkkolähteitä, kuten Verohallinnon ja kirjanpitolautakunnan verkkosivuja. Lähdeaineisto painottui tekstijulkaisuihin, jonka vuoksi aineiston tiedonkeruu- sekä käsittelyn menetelmäksi valikoitui dokumenttianalyysi. Opinnäytetyössä on lisäksi hyödynnetty osallistuvaa havainnointia aiemmissa työtehtävissä, tarvittava tieto verotusmenetelmän soveltamiseksi on haettava useasta lähteestä, ja tiedon soveltamisesta ei ollut aiempaa käytännön kokemusta. Opastuylisen opinnäytetyön kohdalla toteutusmuodoksi valikoitui toiminallinen opinnäytetyö.</p> <p>Opinnäytetyön tuloksena valmistui opas, jossa on koottuna tiivistettyyn muotoon hankittu ja analysoitu tieto marginaaliverotusmenettelyn soveltamiseksi ja sen kirjaamiseksi yrityksen kirjanpidossa. Opas vastaa perehdytystehtävissä havaittuihin ongelmakohtiin verotusmenettelyn soveltamisesta sekä sen poikkeavasta kirjanpidon käsittelystä. Perehdytysopas löytyy tämän työn liitteenä.</p> <p>Opinnäytetyön tekeminen aloitettiin maaliskuun lopulla 2022 ja se valmistui ennalta laaditun aikataulusuunnitelman mukaisesti saman vuoden heinäkuussa.</p>
Asiasanat marginaaliverotusmenettely, arvonlisävero, kirjanpito, käytetyn tavaran kauppa

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaus	1
1.2	Aiheen ja menetelmien valinta.....	2
1.3	Opinnäytetyön rakenne	3
2	Marginaaliverotusmenettely osana arvonlisäverojärjestelmää	5
2.1	Arvonlisävero	5
2.2	Marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen käytetyn tavaran kaupassa	6
2.3	Laskumerkinnot.....	7
2.4	Ulkomaankaupan vaikutukset verotusmenettelyyn	8
3	Veron määrä ja ilmoittaminen	10
3.1	Voittomarginaali	10
3.2	Tavarakohtainen- ja yksinkertaistettu menettely	10
3.3	Negatiivinen voittomarginaali.....	12
3.4	Marginaaliverotusmenettelyn purkaminen	13
3.5	Veron ilmoittaminen.....	13
3.6	Marginaaliverotusmenettelyn soveltamisen vaikutukset liiketoiminnassa.....	14
4	Toiminnallisen työn kuvaus	17
4.1	Lähtötilanne	17
4.2	Toiminnallisen työn tuottaminen	18
5	Pohdinta	22
5.1	Luotettavuus.....	22
5.2	Asetettujen tavoitteiden toteutuminen sekä jatkotutkimusehdotukset	22
5.3	Oma ammatillinen kehittyminen opinnäytetyöprosessin aikana	23
	Lähteet.....	25
	Liitteet.....	27
	Liite 1. Lyhenneluettelo.....	27
	Liite 2. Perehdytysopas	28

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön aiheena on marginaaliverotusmenettely käytetyn tavaran kaupassa. Marginaaliverotusmenettely on osa arvonlisäverotusjärjestelmää ja sitä on mahdollista tietyin edellytyksin soveltaa käytettynä hankitun tavaran edelleen myyntiin, silloin kun alkuperäisestä hankinnasta ei ole voitu tehdä yleisen arvonlisäveron vähennystä.

Viime vuosina puheenaiheeksi on noussut kiertotalous ja tavaroiden hyödyntäminen uudelleen niiden elinkaarta pidentäen, keinona hillitä ilmastonmuutosta. Materiaalien ja tuotteiden kierrättämisellä voidaan säästää tiettyjä luonnonvaroja. Suomessa Ympäristöministeriö on tehnyt periaatepäätöksen kiertotalouden strategisesta ohjelmasta, jonka tavoitteena on vahvistaa Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä (Tilastokeskus; Ympäristöministeriö). Kiertotalouden lisääntyminen liiketoiminnassa tuo mahdollisuuden marginaaliverotusmenettelyn soveltamiseksi entistä yleisemmin.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaus

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää mitä marginaaliverotusmenettely käytetyn tavaran kaupassa tarkoittaa ja miten se liittyy ja toisaalta eroaa yleisestä arvonlisäverotuksesta. Työn tietoperustalukuihin aihe linkitetään yleiseen arvonlisäverotusjärjestelmään, jonka lisäksi selvitetään millä edellytyksillä verotusmenettelyä voidaan liiketoiminnassa noudattaa ja mitä vaatimuksia sen soveltaminen asettaa jälleenmyyjän laskumerkinnöille. Tietoperustalukuihin on tavoitteena lisäksi selvittää, mitä vaikutuksia ulkomaan kaupalla on marginaaliverotusmenettelyn näkökulmasta ja miten veron osuus lasketaan.

Opinnäytetyö toteutetaan toiminnallisena työnä, jonka toiminnallisessa osuudessa tullaan laatimaan perehdytysopas, joka löytyy raportin liitteenä. Omassa luvussa kuvataan toiminnallisen työn laatimisen vaiheet. Toiminnallisen osuuden tavoitteena on laatia perehdytysopas taloushallinnon ammattilaisille, jota hyödyntämällä pystytään tunnistamaan tilanne, jossa marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen on mahdollista. Oppaaseen tulee sisältymään ohjeet, miten marginaaliverotusmenettelyn alainen osto-, myynti- sekä vaihto-omaisuuden aktivointi -tapatumien kirjaukset ja niihin sisältyvän veron osuus käsitellään liiketoiminnan kirjanpidossa. Opas ohjeistaa lisäksi veron osuuden laskemisen eri menetelmin sekä sen ilmoittamisen ajankohdan Verohallinnolle.

Työn aiheen rajaus on tehty käsittelemään marginaaliverotusmenettelyä nimenomaisesti arvonlisäverolain 79 a ja b pykälissä tarkoitetun käytetyn tavaran kaupassa. Oletuksena tässä opinnäytetyössä käsitellään yksityishenkilöllä käytössä ollutta tavaraa, jonka yritys hankkii edelleen myyntitarkoituksessa. Verotusmenettelyä voidaan hyödyntää myös muissa tilanteissa, mutta niitä

tilanteita ei tässä työssä käsitellä. Opinnäytetyössä käytetyt laskentaesimerkit perustuvat Suomen yleisen verokannan 24 % mukaisiin tavaroihin. Työssä ei käydä läpi, mitä eri verokantojen mukaiset tavarat ja palvelut ovat. Yleistä arvonlisäveroa käydään läpi alaluvussa 2.1 pääpiirteittäin siten, kun sen on katsottu olevan hyödyksi opinnäytetyön aiheen ymmärtämisen tueksi ja linkittämiseksi arvonlisäverojärjestelmään kuuluvaksi osaksi. Ulkomaankaupan osalta marginaaliverotusmenettelyn soveltamista kansainvälisen tavarakaupan tilanteissa, muuta kansainvälisen kaupan yleisiä arvonlisäverosäädöksiä ei tässä opinnäytetyössä käsitellä. Oletuksena tämän opinnäytetyön esimerkeissä on suomalainen yritys, joka on hakeutunut verovelvolliseksi liiketoiminnasta Suomessa. Opinnäytetyön toiminnallisen osan kirjanpitokäsittelyt on laadittu taloushallinnon ammattilaiselle, jolla tulee olla aiempaa osaamista kirjanpidosta. Tässä opinnäytetyössä ei tutkita verotusmenettelyn noudattamisen kannattavuutta liiketoiminnan tuloksellisuuteen.

1.2 Aiheen ja menetelmien valinta

Opinnäytetyön aihe valikoitui oman ammatillisen kiinnostuksen perusteella ja siihen sisältyy usean vuoden työkokemuksella hankittua taustatietoa ja käytännön kokemusta, jonka halusin koota yhteen. Tällä opinnäytetyöllä ei ollut toimeksiantajaa ja työn ajankohtaisuus sekä tarpeellisuus on syntynyt oman havainnointini perusteella. Kokemukseni mukaan työn rajaukset on tehty sellaisiin tilanteisiin, joita olen eniten työssäni kohdannut ja joista koen olevan hyötyä työn kohderyhmälle, taloushallinnon ammattilaisille. Perehdyttyäni marginaaliverotusmenettelyyn ohjasin työssäni muita tilitoimiston kirjanpitäjiä verotusmenettelyn soveltamisessa ja havainnoin ohjaustilanteissa yleisimpiä kysymyksiä ja ongelmakohtia, joihin oppaassa esitetyt kohdat tulevat vastaamaan. Säädökset ja menettelyt ovat ajan mukaan muuttuvia, joten ammatillisesti sain opinnäytetyöprosessin aikana päivitettyä aiempaa osaamistani viimeisimpään tietoon pohjautuvaksi. Kokemukseni mukaan menettelyyn oli tärkeä perehtyä perusteellisesti, koska sen käsittely poikkeaa yleisestä arvonlisäverotuksesta. Tietoa verotusmenettelyn tueksi oli saatavilla hajallaan eri viranomaislähteissä ja niiden tulkitseminen kokonaisuudeksi vaati edistynyttä osaamista taloushallinnon tehtävissä sekä veroasiantuntijoiden konsultointia Verohallinnossa ja tilintarkastusyhteisössä.

Opinnäytetyön toteutusmuodoksi valikoitui toiminnallinen opinnäytetyö. Vaihtoehtoisesti opinnäytetyön olisi voinut toteuttaa tutkimuksena, mutta toiminnallinen toteutus sopi paremmin tämän opinnäytetyön kohdalla, jonka tarkoitus on tuottaa perehdytysopas taloushallinnon työtehtävissä käytettäväksi. Työssä ei ole siten tutkimuskysymyksiä, joihin etsittäisiin tutkinnallisista menetelmistä tuloksia. Työn produkti eli perehdytysopas, tuotetaan erillisenä liitteenä, joka liitetään tämän raportin loppuun. Perehdytysopas on tarkoitus toteuttaa tiiviinä ja siinä esitetään aihepiirin oleellimmat pääasiat taloushallinnon työtehtävien suorittamisen näkökulmasta.

Tiedonkeruumenetelmänä tässä opinnäytetyössä on käytetty dokumenttianalyysiä, joka sopii hyvin opinnäytetyön aiheen huomioiden sekä tavoitteiden saavuttamiseksi, kun lähdeaineistona käytetään kirjallisia tekstilähteitä, joista päätelmiä tehdään materiaalia tulkitsemalla. Lähdeaineistoa on analysoitu sisällön analyysiä soveltaen, kuvaten sanallisesti eri lähteiden sisältöä ja kooten ne johdonmukaiseen ja luettavaan raporttiin sekä toiminnallisen osuuden tuotokseen (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 136–137). Dokumenttianalyysin lisäksi tiedonkeruu menetelmänä on käytetty osallistuvaa havainnointia kirjoittajan työuran ajalta.

Työn aiheena on arvonlisäverolakiin pohjautuva menettely, jonka soveltamisesta ja kirjanpitokäsittelystä Verohallinto ja kirjanpitolausautakunta eli KILA, ovat antaneet ohjeet. Tästä johtuen monet opinnäytetyössä käytetyt lähteet ovat erittäin luotettavia viranomaislähteitä. Näiden viranomaislähteiden lisäksi lähdeaineistona on käytetty ammatillisia julkaisuja sekä oppikirjoja, joiden avulla aiheita on sovellettu käytäntöön. Opinnäytetyön tietoperusta on kokonaisuudessaan koottu luotettavista lähteistä. Lähteiden tulkinnassa on merkittävä hyöty usean vuoden ammatillisesta kokemuksesta ja samojen lähteiden aiemmasta käyttämisestä työelämän tilanteissa.

1.3 Opinnäytetyön rakenne

Tämä toiminnallinen opinnäytetyö on jaettu viiteen päälukuun. Ensimmäinen luku on johdanto, toinen ja kolmas; marginaaliverotusmenettely osana arvonlisäverojärjestelmää sekä veron määrä ja ilmoittaminen, ovat työn tietoperustalukuja. Neljäs luku, toiminnallisen työn kuvaus, esittelee työn etenemisen sekä perustelee valitut metodit tiedonkeruuseen ja analysointiin. Itse työn produktina tuotettu perehdytysopas on tämän raportin erillisen liitteenä. Viidennessä ja viimeisessä luvussa on työn pohdinta. Työn lopussa on käytetyt lähteet sekä liitteet. Sisällön järjestys on pyritty asettelemaan siten, että lukija ymmärtää ensin työn aiheen taustat ja voi sen jälkeen hyödyntää toiminnallisen oppaan tietoja työn suorittamisessa.

Johdannossa on esitelty opinnäytetyön aihe ja tavoitteet rajauksineen. Luvussa esitetään pohjatiedot työn perustaksi sekä aiheen valintaan vaikuttaneet tekijät. Johdannossa on esitelty myös käytetty tiedonkeruu ja -käsittely menetelmät. Syvällisemmin valitut metodit sekä toteutus on perusteltu tämän työn neljännessä luvussa.

Toinen ja kolmas luku, jotka ovat työn tietoperusta, käsittelevät lakeihin ja viranomaisohjeisiin perustuvaa teorian tietoa siitä, mitä edellytyksiä marginaaliverotusmenettelyn noudattamiseksi on huomioitava, millaisia laskumerkintävaatimuksia veron soveltaminen asettaa myyntilaskuille sekä miten veron osuus lasketaan. Tiedon soveltamisen avuksi on käytetty lähdeaineistona ammatillisia julkaisuja sekä kirjalähteitä. Toisen luvun alussa on selvennetty yleistä arvonlisäverotusta, johon

osana marginaaliverotusmenettely kuuluu. Opinnäytetyössä on kerrottu myös, miten ulkomaankauppa vaikuttaa verotusmenettelyn soveltamiseen.

Opinnäytetyön toiminnallisen osan kuvaus ja perustelu on luvussa neljä. Luvussa perustellaan opinnäytetyön aihe, toteutustapa sekä esitellään käytetyt tiedonkeruu ja -analysointi menetelmät ja miten ne tukivat juuri tämän opinnäytetyön kehitystyötä. Työn produkti löytyy raportin liitteenä, joten sen yksityiskohtaista esittelyä ei opinnäytetyön raportissa erillisessä luvussa ole esitelty.

Kuudes ja viimeinen luku sisältää työn pohdinnan. Pohdinnassa arvioidaan tuotetun työn luotettavuutta sekä hyödynnettävyyttä kohderyhmälle, taloushallinnon ammattilaisille. Luvussa pohditaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä avoimeksi jääneitä kysymyksiä, joiden osalta tutkimustyötä voisi jatkaa. Lopuksi perustellaan saavutettu ammatillinen kehittyminen opinnäytetyöprosessin aikana.

Toiminnallisen opinnäytetyön tuotos, produkti, on tämän raportin liitteenä. Tuotoksena on toteutettu perehdytysopas taloushallinnon ammattilaisille marginaaliverotusmenettelyn soveltamisesta käytetyn tavaran kaupassa. Oppaassa kerrotaan tietoperustaan nojaten ne edellytykset, joiden toteutuksessa verotusmenettelyä voidaan soveltaa yrityksen liiketoiminnassa. Oppaaseen sisältyy tieto siitä, miten marginaaliveron osuus lasketaan eri menetelmiä noudattaen, sekä esimerkein havainnollistettuna selvitys miten myynti-, osto- ja vaihto-omaisuuden aktivointi kirjanpidossa tulee käsitellä. Oppaan lopussa on havainnollistava prosessikuvaus verotusmenettelyn soveltamisen yhteenvedonä.

2 Marginaaliverotusmenettely osana arvonlisäverojärjestelmää

Marginaaliverotusmenettely on osa arvonlisäverojärjestelmää. Sen soveltamisesta säädetään arvonlisäverolaissa ja menettelystä on Verohallinto antanut syventävän ohjeen, jonka vuonna 2021 päivitetty versio korvasi edellisen, vuonna 2018 annetun ohjeen. Marginaaliverotusmenettelyn ymmärtämisen tueksi on tässä luvussa käyty läpi pääpiirteittäin yleistä arvonlisäverojärjestelmää, jonka jälkeen seuraavissa alaotsikoissa selvitetään marginaaliverotusmenettelyn soveltamisen edellytyksistä, lain asettamille laskumerkintävaatimuksille sekä mitä vaikutuksia kansainvälisellä kaupalla on verotusmenettelyn soveltamiseen.

2.1 Arvonlisävero

Suomessa suoritetaan valtiolle arvonlisäveroa liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta tavarain ja palvelun myynnistä (Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501). Nykyisen arvonlisäverojärjestelmän tarkoituksena on, ettei vero kertaannu eri vaihdannan vaiheissa ja siksi järjestelmään sisältyy myös arvonlisäveron laaja vähennysoikeus liiketoiminnan käyttöön tehdyistä ostoista ja hankinnoista. Verovelvolliset liiketoimijat siis sekä tilittävät arvonlisäveron myynneistään, että vähentävät ostoihin sisältyvän arvonlisäveron. Arvonlisävero on välillinen kulutusvero, jonka maksaa tuotteen tai palvelun lopullinen kuluttaja eli kotitalous. Kotitalouksilta kerätyn arvonlisäveron tilittää valtiolle liiketoimintaa harjoittava myyjä (Nyrhinen, Hyttinen & Lamppu 2019, 26, 32; Sirpoma & Tannila 2014, 19).

Liiketoimintaa harjoittavalla yrityksellä on oikeus saada palautusta arvonlisäverosta, jota se ei ole voinut vähentää myyntien arvonlisäverosta, eli mikäli verokauden aikana yrityksellä on ollut enemmän vähennykseen oikeuttavia ostoja, kuin tilittävää veroa myynneistä. Tällaisessa tilanteessa syntyy palautettavaa arvonlisäveroa, jonka Verohallinto maksaa palautuksena yrityksen pankkitilille (Nyrhinen ym. 2019, 925–926).

Suomessa on eri arvonlisäveroprosentteja, joista yleisen verokannan 24 % mukaista arvonlisäveroa sovelletaan useimpien tavaroiden ja palveluiden kaupassa. Yleisen verokannan lisäksi on kaksi alennettua verokantaa, jotka tämän työn kirjoittamisen hetkellä ovat 14 % ja 10 % sekä nollaverokanta. Yleisesti arvonlisävero lasketaan verottomasta myyntihinnasta, eli veron perusteesta, kertomalla se oikealla sovellettavalla veroprosentilla, jolloin saadaan arvonlisäveron määrä (Verohallinto 2020; Verohallinto 2021b).

Tavarain myynnistä tulee suorittaa arvonlisäveroa, vaikka kaupankäynnin kohde olisi käytettynä hankittu. Tyypillisesti käytetty tavara hankintaa yksityishenkilöltä, jolloin siihen sisältyy piilevänä arvonlisävero, jota yksityishenkilö ei ole voinut vähentää tavarain hankinnasta. Tietyin edellytyksin

edelleen myytäväksi hankitun käytetyn tavaran piilevä arvonlisävero voidaan poistaa soveltaen marginaaliverotusmenettelyä (Verohallinto 2021b).

Tavaroiden kansainvälisessä kaupassa pääperiaatteena on, että arvonlisävero maksetaan siihen maahan, jossa tavara kulutetaan. Verovelvollisen myyjän liiketoiminnan suuntautuessa Suomesta toiseen EU-maahan, on kyse joko tavaran yhteisömyynnistä tai etämyynnistä. Käytettävän verotusmenettelyn määrittää tällöin se, onko ostaja kohdemaassa toinen verovelvollinen yhtiö vai yksityishenkilö. Toiselle verovelvolliselle yhtiölle tavaroita myytäessä, tulee kyseeseen yhteisömyynninsäädökset ja yksityishenkilölle myytäessä on kyse etämyynnistä. Yksityishenkilölle myytäessä toiseen EU-maahan tavaramyynti verotetaan kuten kotimaan myynnissä, koska yksityinen henkilö ei käsittele verovähennystä. Tavarantoimittajan myynti EU-alueen ulkopuolelle on arvonlisäverotonta vientimyyntiä (Verohallinto 2021b; Nyrhinen ym. 2019, 495).

2.2 Marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen käytetyn tavaran kaupassa

Marginaaliverotusmenettelyn soveltamisesta käytetyn tavaran kauppaan säädetään arvonlisäverolain (1501/1993) 79 a ja b pykälissä. Verohallinto (2021b) on antanut syventävän vero-ohjeen kyseisen verotusmenettelyn soveltamiseksi liiketoiminnassa, jossa käytetty tavara hankitaan arvonlisäverovelvollisen yrityksen edelleen myyntiä tarkoitukseen.

Yleinen arvonlisäveron vähennysoikeus koskee verovelvollista yritystä, joka hankkii tavaran edelleen myyntiä tarkoitukseen tai arvonlisäverollisen liiketoiminnan käyttöön, esimerkiksi käyttöomaisuudeksi, kuten edellisessä alaluvussa todettiin. Marginaaliverotusmenettelyn soveltamisen edellytyksenä on, että käytetty tavara hankitaan sellaiselta taholta, usein yksityishenkilöltä, joka ei ole voinut tehdä arvonlisävähennystä hankkiessaan tavaran omaan käyttöönsä. Käytetty tavara voidaan hankkia myös toiselta yritykseltä, jolla tavara ei ole ollut arvonlisäverollisen liiketoiminnan käytössä eikä siitä ole ostohetkellä arvonlisäveroa vähennetty. Verotusmenettelyn edellytyksenä on myös, että käytetty tavara hankitaan edelleen myyntiä tarkoituksessa. Yhtiön päätoimialan ei tarvitse olla nimenomaan käytetyn tavaran edelleen myyntiä vaan se voi harjoittaa toimintaa satunnaisesti ja soveltaa silloin, edellytysten täytyessä, marginaaliverotusmenettelyä. Käytetyn tavaran tulee olla irtain esine ja esimerkiksi rakennusten ja maa-alueiden kaupassa marginaaliverotusmenettelyä ei voida soveltaa (Nyrhinen ym. 2019, 32, 765 Salomaa 2006; Sirpoma ym. 2014, 354–355).

Marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen on yritykselle vapaaehtoista ja sen soveltamista tuleekin katsoa tapauskohtaisesti. Käytettyyn tavaraan piilevänä sisältyvän marginaaliveron voi hyödyntää vain myynnin ja oston erotuksena syntyvästä voittomarginaalista, eli jälleenmyyjän katteesta. Mikäli jälleenmyyjä ostaa marginaaliveron alaisen käytetyn tavaran ja myy sen edelleen toiselle liiketoimintaa harjoittavalle yritykselle, joka ottaa tavaran liiketoiminnan käyttöön, ei

verotusmenettelyä voidaan soveltaa. Tällöin käytetyn tavaran hankinta on arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoton, jälleenmyyjän tulee lisätä arvonlisävero tuotteen verottomaan myyntihintaan ja ostaja saa sen vähentää liiketoiminnassaan (Verohallinto 2021b; Nyrhinen ym. 2019, 765–766).

Marginaaliverotusmenettelyä voidaan soveltaa myös käytettynä hankitun tavaran osiin, jotka on purettu alkuperäisestä tavarasta ja myydään edelleen sellaisinaan, eikä niiden käyttöomaisuudet muutu alkuperäiseen käyttötarkoitukseen verrattuna. Puretut osat voidaan myydä sellaisenaan tai ne voidaan asentaa uuteen laitteeseen varaosiksi. Esimerkki tällaisesta tilanteesta voisi olla auto, jonka huoltoliike ostaa käytettynä ja purkaa osiin, jonka jälkeen osat myydään edelleen tai asennetaan toisiin autoihin. Edellä mainitussa esimerkissä osien käyttötarkoitus ei muutu ja niihin voidaan siten soveltaa marginaaliverotusmenettelyä. Verotusmenettelyä voidaan soveltaa myös käytettynä ostettuun ja huollettuun tavarahan, joka myydään edelleen samaan käyttötarkoitukseen, kuin mihin se on alun perin tarkoitettu. Esimerkkinä käytetty puhelin, jonka puhelinliike ostaa asiakkaalta, huoltaa puhelimen käyttökuntoiseksi ja myy edelleen kuluttajalle. Tässäkään tapauksessa tuotteen alkuperäiset käyttöomaisuudet säilyvät ja verotusmenettelyä voidaan soveltaa (AVL 1501/1993 79 b §; Nyrhinen ym. 2019, 767–768).

2.3 Laskumerkinnät

Arvonlisäverolaissa (1501/1993) on asetettu myyntilaskujen laskumerkinnöille tietyt vaatimukset, jonka mukaiset tiedot tulee laskuilla esittää. Marginaaliverotusmenettelyä noudattavan myytävän tuotteen laskumerkinnöille on Verohallinnon (2019) antamia tiettyjä lisävaatimuksia. Pakollinen laskumerkintä on marginaaliverotusmenettelyä sovellettaessa käytetyn tavaran myyntiin ”voittomarginaalijärjestelmä–käytetyt tavarat” tai englanniksi vastaava tieto ”Margin scheme – Second-hand goods” (Verohallinto 2019). Verotusmenettelyä soveltaessa myyntiin ei sisälly ostajalle vähennettävää veroa, joten on myös suositeltavaa, että myyjä lisää tästä laskulle maininnan, eikä laskulle tule merkitä veron määrää. Mikäli laskulle on merkitty veron määrä, tulee noudatettavaksi yleiset arvonlisäverosäädökset (Nyrhinen ym. 2019, 778; Sirpoma ym. 2014, 353, 359).

Yksityishenkilöt eivät ole arvonlisäverovelvollisia eivätkä harjoita liiketoimintaa myymällä käytettyä omaisuuttaan jälleenmyyjälle edelleen myynti tarkoitukseen. Yksityishenkilö ei laadi myymästään omaisuudesta myyntilaskua, eikä ole kirjanpitovelvollinen tästä myyntitapahtumasta. Marginaaliverotusmenettelyä soveltavan yrityksen on kuitenkin saatava myyjältä tosite, joka todentaa menettelyn soveltamisen mahdolliseksi. Käytetyn tavaran yksityishenkilöltä hankkivan yrityksen täytyy varmistua, että edellisessä alaluvussa 2.2 esitetyt vaatimukset täyttyvät, mikäli sen aikoo tavaran myydä edelleen marginaaliverotusmenettelyä soveltaen. Tositteesta tulee käydä ilmi verottoman hankinnan perusteet, eli maininta marginaaliveron alaisesta käytetystä tavarasta. Toisin kuin

yksityishenkilön, liiketoimintaa harjoittavalla yrityksellä on velvollisuus laatia tosite kuten lasku tai kuitti sen myymistä hyödykkeistä. Myynti on yritykselle liiketapahtuma ja se on velvollinen kirjamaan tapahtuman yrityksen kirjanpitoon (kirjanpitolaki 30.12.1997/1336; Salomaa 2006; Tomperi 2021, luku 5).

Laskumerkinnät on tehtävä kullekin myyntilaskulle käytettävän verotusmenettelyn mukaisesti ja on tärkeää, että laskumerkinnät ovat oikein. Merkinnät käytettävästä arvonlisäveromenettelystä ovat perusta sille, miten myyjä ja ostaja käsittelevät veron tapahtumasta. Laskujen perusteella kirjattu ja tilitetty vero tulee olla todennettavissa kustakin tapahtumasta vaivattomasti. Euroopan unionin sisämarkkinoilla on yhtenäistetty laskumerkinnät ja tämä onkin edellytys sille, että keskenään kauppaa käyvät maat pystyvät käsittelemään veron oikein liiketapahtumista (Verohallinto 2019).

2.4 Ulkomaankaupan vaikutukset verotusmenettelyyn

Kansainvälisessä kaupassa periaatteena on se, että arvonlisävero, joka on luonteeltaan kulutusvero, maksetaan siihen maahan, jossa tavara tai palvelu lopulta kulutetaan. Usein loppukuluttaja on kotitalous. Euroopan unionin alueen maat muodostavat sisämarkkinat, joiden tarkoituksena on helpottaa jäsenvaltioiden keskinäistä kauppatoimintaa ja maiden kansalaisten vapaata liikkumista. Suomi liittyi EU-jäsenyytensä myötä sisämarkkinoihin vuonna 1995, jolloin Suomen arvonlisäverolainsäädäntö muutettiin vastaamaan EU:n yhteisiä arvonlisäverojärjestelmän mukaisia säädöksiä (Nyrhinen ym. 2019, 495; Sirpoma ym. 2014, 20). EU:n sisämarkkinoilla tavarat voivat liikkua vapaasti jäsenvaltioiden rajojen yli eikä niitä tullata maiden rajoilla. EU neuvottelee sen jäsenmaiden kauppasopimuksista muun maailman kesken ja kauppapolitiikka on alueella yhtenäinen (Euroopan unioni 2022). Alaluvussa 2.1 sivuttiin yleisen arvonlisäveron soveltamista ulkomaan tavarakaupassa toiseen EU-maahan sekä vientimyyntiin EU-alueen ulkopuolelle. EU:n sisämarkkinoilla laskumerkinnät on tehty keskenään yhteneviksi, jotta maat voivat käydä kauppaa sujuvasti.

Arvonlisäverosäädösten yhtenäisyyden ansiosta, EU-alueella käytetyn tavaran hankinnassa ja sen myynnissä on mahdollista soveltaa marginaaliverotusmenettelyä maiden välisessä kaupankäynnissä. Verotusmenettelyn soveltaminen on vapaaehtoista, kuten kotimaankaupassakin ja soveltamisen edellytykseksi tulee täytyä samat vaatimukset, kuin alaluvussa 2.2 käsitellyt kotimaan edellytykset. Laskumerkintöjä ja verotusmenettelyn soveltamista ja käsittelyä sekä veron maksamista koskien on sama ohjeistus Euroopan unionin sisämarkkinoilla toimiville maille. Mikäli yritys valitsee soveltaa marginaaliverotusmenettelyä myydessään käytetyn tavaran toiseen EU-maahan, verotetaan myynti Suomessa eikä se siirry verotettavaksi kohdemaahan, jossa tavara kulutetaan, kuten yleisen verokannan alainen myynti (Verohallinto 2021a; Verohallinto 2021b; Euroopan parlamentin ja neuvoston antama direktiivi 2006/112/EY yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä).

Euroopan unionin ulkopuolelle suuntautuvat liiketoimet ovat arvonlisäverottomia Suomessa ja muissa EU-maissa toimivalle verovelvolliselle liiketoimintaa harjoittavalle yritykselle. Yleisen arvonlisäveron tavoin, marginaaliverotusmenettelyäkään ei voida soveltaa kaupankäynnissä sisämarkkinoiden ulkopuolelle. Kyseessä on tällöin arvonlisäveroton vientimyynti eikä tavaran myyntihintaan lisätä arvonlisäveroa eikä myyty tuote voi kuulua marginaaliverotusmenettelyn piriin. Tavaraostoihin EU-alueen ulkopuolelta sovelletaan tuontimyyntin säädöksiä, eikä tuotteisiin voi sisältyä piilevää marginaaliveroa (Salomaa 2006; Sirpoma ym. 2014, 355; Verohallinto 2021b).

3 Veron määrä ja ilmoittaminen

Tässä luvussa käsitellään marginaaliveron osuuden laskemista kaupan kohteena olevasta tavaresta sekä veron ilmoittamista Verohallinnolle. Verotusmenettelyn soveltamiseksi on kaksi tapaa tavarakohtainen ja yksinkertaistettu menettely, jotka esitellään alaotsikossa 3.2. Yleisestä arvonlisäveromenettelystä poiketen, marginaaliveron laskemiseksi tulee selvittää ostojen ja myyntien välinen voittomarginaali.

3.1 Voittomarginaali

Marginaaliveron osuuden selvittämiseksi tulee laskea kaupan kohteen osto- ja myyntihinnan erotuksena syntyvä voittomarginaali, joka sisältää veron piilevänä. Laskenta eroaa yleisestä arvonlisäveromenetelmästä, jossa osto- ja myyntihinta ovat verottomia ja ne ovat samalla veron peruste. Jälleenmyyjän yksityishenkilöltä hankkima käytetty tavara ei sisällä avointa arvonlisäveroa, joka voitaisiin liiketoiminnassa vähentää. Käytetyn tavaran osto ja siihen sisältyvä piilevä arvonlisävero ei siis aiheuta liiketoiminnassa vähennettävää veroa vaan tarvitaan myös edelleen myynti tapahtuma, jolloin voittomarginaali ja siten käsiteltävä vero syntyy. Voittomarginaali tulee olla todennettavissa ostojen ja myyntien välillä vaikeuksitta ja marginaaliverotusmenettelyn alaiset tuotteet tuleekin pitää erillään yrityksen kirjanpidossa, esimerkiksi kirjaamalla ne eri kirjanpidon tileille, kuin yleisen arvonlisäveron alaiset tuotteet (Nyrhinen ym. 2019, 778; Sirpoma ym. 2014, 357–358).

Voittomarginaalia laskettaessa voidaan käyttää kahta eri menetelmää, tavarakohtainen- ja yksinkertaistettu eli kausikohtainen menettely. Yritys voi valita kumman menettelyn mukaisesti se haluaa voittomarginaalin laskea. Menettelyjä voi käyttää myös rinnakkain samanaikaisesti eri tavaroihin. Menetelmät eroavat toisistaan, millä perusteella ja milloin veron osuus tulee kirjata ja ilmoittaa (Nyrhinen ym. 2019, 778; Verohallinto 2021b).

Seuraavissa luvuissa on selitetty, kuinka veron määrä voidaan laskea tavarakohtaista ja yksinkertaistettua menetelmää noudattaen. Kummastakin menettelystä on esitetty havainnollistavat laskelmat.

3.2 Tavarakohtainen- ja yksinkertaistettu menettely

Tavarakohtainen menettely seuraa yhden tavaran ostohinnan ja myynnistä saadun korvauksen välistä erotusta, näin syntyvästä voittomarginaalista veron osuus lasketaan. Tavarakohtaista menettelyä noudattaessa veron ilmoitetaan sinä verokautena, kun tavara luovutetaan asiakkaalle. Yksinkertaistettu eli kausikohtainen menettely seuraa yrityksen verokauden aikana syntyneitä ostoja ja myyntejä, jotka ovat marginaaliverotusmenettelyn piirissä. Vero maksetaan kauden aikaisten

kokonaismäärien erotuksesta eli voittomarginaalista kunkin ilmoituskauden ajalta. Menettelyjä voidaan käyttää myös samanaikaisesti rinnakkain, jolloin eri menetelmin käsitellyjä tavaroita tulee käsitellä erillään toisistaan myyntien, ostojen ja varastokirjausten osalta (Nyrhinen ym. 2019, 779–780; Sirpoma ym. 2014, 357–358).

Tavarakohtaisessa menettelyssä (taulukko 1) myyjä laskee kustakin tavarasta erikseen syntyneen voittomarginaalin ja tilittää siihen sisältyvän veron. Ostohinta vähennetään myyntihinnasta tavarantoimituksen myyntikuukautena. Tavarakohtaisen menettelyn mukaisesti voittomarginaaliin sisältyvä vero laskeaan myyntihinta vähennettynä ostohinnalla ja erotuksena syntyy voittomarginaali. Esimerkissä tavarantoimituksen myyntihinta on 100 euroa, ostohinta on 90 euroa, jolloin voittomarginaali on 10 euroa.

Taulukko 1. Tavarakohtainen menettely (Verohallinto 2021b)

käytetyn tavarantoimituksen myyntihinta	100
käytetyn tavarantoimituksen ostohinta	- 90
<hr/>	
voittomarginaali	10

Voittomarginaali sisältää piilevän arvonlisäveron, veron poistamiseksi lasketaan $10 - (10 \times 24/124)$. Arvonlisäveron määrä on 1,94 euroa ja veron peruste on 8,06 euroa.

Yksinkertaistetussa menettelyssä (taulukko 2) otetaan yhden tavarantoimituksen tarkastelun sijasta huomioon koko verokauden marginaaliverollisen kaupan voittomarginaali. Yrityksen arvonlisäverokausi on joko kuukausi, neljännesvuosi tai vuosi ja marginaaliveroa tarkastellaan samalta kaudelta, kuin yrityksen muutakin arvonlisäverollista toimintaa. Tässä esimerkissä kauden marginaaliverolliset myynnit ovat yhteensä 30 000 euroa, ostot yhteensä ovat 20 000 euroa ja voittomarginaali on edellisten erotus eli 10 000 euroa.

Taulukko 2. Yksinkertaistettu menettely (Verohallinto 2021b)

käytettyjen tavaroiden myyntihinnat	30 000
käytettyjen tavaroiden ostohinnat	- 20 000
<hr/>	
voittomarginaali	10 000

Kuten tavarakohtaisessa esimerkissä, myös yksinkertaistetussa menettelyssä voittomarginaaliin sisältyy piilevä arvonlisävero. Veron poistaminen tapahtuu samalla kaavalla, lasketaan $10\,000 - (10\,000 \times 24/124)$. Arvonlisäveron määrä on 1 935,48 euroa ja veron peruste on 8 064,52 euroa.

3.3 Negatiivinen voittomarginaali

Myyntien ja ostojen erotuksen välinen, syntynyt voittomarginaali voi olla myös negatiivinen. Voittomarginaali on negatiivinen silloin, kun ostojen arvo on myyntihintaa suurempi. Negatiiviseen voittomarginaaliin sisältyvää veroa ei voi vähentää muusta arvonlisäverollisesta myynnistä eikä sitä voida hakea palautettavaksi verohallinnolta, kuten yleisen arvonlisäveron kohdalla alaluvussa 2.1, jossa yritykselle syntyy palautettavaa arvonlisäveroa (Nyrhinen ym. 2019, 780–781; Sirpoma ym. 2014, 357–358).

Yksinkertaistettua menettelyä noudattaessa tarkasteltavan kauden voittomarginaalin ollessa negatiivinen, voidaan negatiiviseen marginaaliin sisältyvä veron osuus siirtää seuraavalle sellaiselle kaudelle, jossa voittomarginaali on positiivinen eli yhtiölle syntyy jälleen maksettavaa marginaaliveroa. Negatiivisen voittomarginaalin saa siirtää myös tilikauden päättymisen hetkellä seuraavalle tilikaudelle vähennettäväksi. Muiden, kuin edellä kuvattujen tapojen mukaisesti ei negatiivista voittomarginaalia voi Verohallinnon (2021b) mukaan käsitellä.

Tavarakohtaista menettelyä noudattaessa, jossa seurataan tietyn tavaran ostohinnan ja myynnistä saadun vastikkeen välistä voittomarginaalia, jos voittomarginaali on negatiivinen, ei kaupasta suoriteta veroa. Tässä tapauksessa yritys häviää tuotteessa piilevän arvonlisäveron eikä voi sitä vähentää muista myynneistä, vaikka ne olisivat marginaaliverotusmenettelyn piirissä. Mikäli yrityksellä on laajemmassa määrin käytetyn tavaran kauppaa, jossa se voi soveltaa marginaaliverotusmenettelyä, tulee yrityksen näkökulmasta kannattavaksi noudattaa yksinkertaistettua menettelyä. Yritys voi myös käyttää molempia menettelyjä rinnakkain, kunhan niiden kirjanpito ja veron laskenta voidaan pitää erillään toisistaan edellä mainituista syistä johtuen (Verohallinto 2021b; Kirjanpitolautakunta. Työ- ja elinkeinoministeriö. Yleisohje arvonlisäveron kirjaamisesta (31.10.2017).

Taulukko 3. Negatiivinen voittomarginaali

käytettyjen tavaroiden myyntihinnat	9 000
käytettyjen tavaroiden ostohinnat	- 10 000
<hr/>	
negatiivinen voittomarginaali	- 1 000

Esimerkissä käytettyjen tavaroiden, joihin sovelletaan marginaaliverotusmenettelyä, kauden myyntihinnat yhteensä ovat 9 000 euroa ja ostohinnat yhteensä ovat 10 000 euroa, jolloin erotus on negatiivinen -1 000 euroa. Negatiiviseen voittomarginaaliin sisältyvä vero lasketaan samoin, kuin positiivisen voittomarginaalin kohdalla taulukoissa 1 ja 2.

3.4 Marginaaliverotusmenettelyn purkaminen

Verotusmenettelyä noudattaessa voi tulla tilanne, jossa hankitun käytetyn tavaran ostohintaan on sisältynyt piilevänä arvonlisävero ja osto on voitu käsitellä marginaaliverotusmenettelyä soveltaen. Yksinkertaistettua menettelyä noudattaen ostosta on tällöin voitu kirjata veron osuus, verokauden voittomarginaalin vähennykseksi. Mikäli verotusmenettelyä ei voida noudattaa tavaran edelleen myyntiin, eikä voittomarginaalia synny, tulee marginaaliverotusmenettely tämän tavaran osalta purkaa. Marginaaliverotusmenettelyn purkaminen tapahtuu siten, että marginaaliverolliseksi kirjattu osto vähennetään bruttohintaisena kirjanpidossa marginaaliverollisen kaupan ostoista ja lisätään verottomien ostojen kirjanpitotilille. Purettu ostohinta lisätään verokauden voittomarginaaliin, jolloin siitä suoritetaan liikaa vähennetty vero Verohallinnolle. Ajallisesti kirjaus ja marginaaliveron purku kohdistetaan sille verokaudelle, jolloin voittomarginaalin soveltamiskelvottomuus todetaan tapahtuneeksi eli esimerkiksi, kun tavara myydään soveltaen yleistä arvonlisäveroa sen myyntiin (Nyrhinen ym. 2019, 784, 778; Verohallinto 2021b).

Poikkeustilanteessa, jolloin menettelyä ei tarvitse purkaa, vaikka myyntiä ja siten voittomarginaalia ei synny tavaran osalta, jonka ostoon on marginaaliverotusmenettelyä noudatettu, on silloin kun tavara varastetaan tai se häviää. Myöskään, jos tavara ei mene kaupaksi ja sen vuoksi se päättyy hävitettäväksi, ei verotusmenettelyä tarvitse purkaa (Sirpoma ym. 2014, 364).

3.5 Veron ilmoittaminen

Voittomarginaalin ollessa negatiivinen ei yritykselle synny vähennettävää eikä siten myöskään ilmoitettavaa veroa. Yksinkertaistettua käsittelyä noudattaessa siirtyy negatiivinen voittomarginaali vähennettäväksi seuraavalle sellaiselle kaudelle, jolla voittomarginaali on positiivinen.

Maksettavan veron ilmoituskausi on tavarakohtaista menettelyä noudatettaessa se verokausi, jolloin tavara luovutetaan asiakkaalle eli silloin, kun suoriteperusteisesti kirjataan myynti. Yksinkertaistettua menettelyä noudatettaessa, ilmoitetaan kunkin verokauden ajalta suoriteperusteisesti kirjattujen kokonaisyntien ja -ostojen erotuksena syntyvän voittomarginaalin sisältämä maksettava vero (Verohallinto 2021b; Nyrhinen ym. 2019, 779–781).

Marginaalivero ilmoitetaan yhtiön muun arvonlisäverollisen myynnin yhteydessä ja maksetaan normaaleina arvonlisäveron eräpäivinä osana verokauden arvonlisäverovelkaa. Positiiviseen voittomarginaaliin sisältyvä piilevän arvonlisäveron osuus, ilmoitetaan ja maksetaan Verohallinnolle Suomessa. Myös toiseen EU-maahan myyty käytetty tavara, johon on valittu sovellettavaksi marginaaliverotusmenettelyä, ilmoitetaan Suomessa, kuten aiemmassa luvussa kerrottiin. Maksettavan

Yksi marginaaliverotusmenettelyn vaatimuksista on, että vero jää maksettavaksi loppukäyttäjälle eli hän ei voi sitä vähentää. Tyypillisesti tuotteen loppukäyttäjä eli kuluttaja on yksityishenkilö tai kotitalous. Mikäli yritys päättää olla soveltamatta marginaaliverotusmenettelyä, on käytetyn tavaran osto arvonlisäveroton ja myyntiin noudatetaan yleisiä arvonlisäverosäädöksiä (Salomaa 2006; Sirpoma ym. 2014, 19).

Oletetaan esimerkiksi käytetyn tavaran ostohinnan olevan 100,00 euroa ja sen myyntihinnan 250,00 euroa. Ostohintaan sisältyy piilevänä arvonlisävero, jota kuluttaja ei ole voinut vähentää ja myyntihinta sisältää veron. Ensimmäisessä tapauksessa myyjä ei noudata marginaaliverotusmenettelyä, jolloin osto kirjataan arvonlisäverottomana ja myyntihintaan sisältyy yleisen verokannan mukainen arvonlisävero 24 %.

Taulukko 4. Katetuotto esimerkki 1

Käytetyn tavaran ostohinta (veroton)	100,00
Myyntihinta (sisältää veron)	250,00
myyntihinta veroton	201,61
maksettava vero 24 %	48,39
Myyntikate (veroton myynti – osto)	101,61

Myyntihintaan sisältyvä arvonlisävero 48,39 euroa ($250 \times 24/124$) tilitetään Verohallinnolle ja yritykselle jää voittoa kaupasta 101,61 euroa.

Seuraavassa esimerkissä osto- ja myyntihinta pysyvät samana, mutta kauppaan sovelletaan marginaaliverotusmenettelyä.

Taulukko 5. Katetuotto esimerkki 2

Käytetyn tavaran ostohinta (veroton)	100,00
Myyntihinta (sisältää veron)	250,00
Voittomarginaali (myynti – osto)	150,00
josta maksettava vero	29,03
Myyntikate	120,97

Tilitettävä marginaaliveron osuus sisältyy syntyneeseen voittomarginaaliin, jolloin maksettavan veron määrä on 29,03 euroa ($150 \times 24/124$) ja yritykselle jää voittoa kaupasta 120,97 euroa. Myyntikate jälkimmäisessä esimerkissä on 19 % parempi, kuin ensimmäisessä tilanteessa, jossa piilevänä sisältynyt marginaalivero jätettiin hyödyntämättä.

Laskelmien perusteella voidaan todeta, että esimerkin mukaisessa tilanteessa yritykselle kannattavampaa, paremman tuloksen kannalta, olisi valita marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen. Myyntikate ei ole kuitenkaan yksiselitteisesti mittari, jolla voidaan perustella verotusmenettelyn kannattavuus, sillä se voi vaihdella esimerkiksi tuotteittain tai, jos hintoja joudutaan alentamaan kysynnän heikentyessä.

Yksityishenkilöltä tai muulta taholta, joka ei ole arvonlisäverovelvollinen toiminnastaan, ostettu käytetty tavara ei voi koskaan sisältää avointa arvonlisäveroa, jonka ostaja voisi vähentää liiketoiminnassaan. Marginaaliverotusmenettelyn hyödyntäminen on käytännössä sama tilanne, kuin silloin, jos yritys ostaa edelleen myytäväksi yleisen arvonlisäveron alaisia tuotteita. Yritys saa vähentää arvonlisäveron ostosta ja tilittää veron myydystä tuotteesta, jolloin maksettavaksi jää katetuoton veron osuus (Sirpoma ym. 2014, 353).

4 Toiminnallisen työn kuvaus

Tässä luvussa esittelen, miten päädyin opinnäytetyöni aiheeseen ja miten tiedonkeruu- ja analysointimenetelmät sekä opinnäytetyön toteutuksen menetelmät valikoituivat. Esittelen lähtötilanteen sekä ongelmat, joihin tässä opinnäytetyössä pyrin vastaamaan. Käyn myös läpi opinnäytetyön vaiheet sekä valmiin työn tulokset.

4.1 Lähtötilanne

Opinnäytetyön aihe valikoitui oman ammatillisen kiinnostukseni perusteella. Työskennellessäni tilitoimistossa kirjanpitäjänä, perehdyin verotusmenettelyyn syvällisesti ja selvitin sen soveltamista eri viranomaislähteistä, joita on myös tässä työssä käytetty lähdeaineistona. Lähdeaineiston hankkimisesta ja sen tulkitsemisesta on merkittävä hyöty aiemmasta työkokemuksestani. Lopullinen opinnäytetyön aihe selkiytyi mielessäni opintojeni puolivälissä vuonna 2021, kun opinnäytetyön tekeminen tuli ajankohtaiseksi. Aiempi työhistoriani, kiinnostus aiheesta sekä tradenomiopintojeni suuntautuminen rahaan ja talouteen, tukivat opinnäytetyön aiheen valintaa, josta siirryin työn suunnitteluvaiheeseen.

Kokemukseni mukaan marginaaliverotusmenettely on vielä verrattain harvoin käytössä yritysten liiketoiminnassa. Arvioon voi vaikuttaa tiettyjen toimialojen puuttuminen asiakaskunnasta tilitoimistoissa, joissa olen työskennellyt ja se, ettei monen yrityksen liiketoimintaan kuulunut käytettyjen tavaroiden kauppa. Kuten työn johdantoluvussa pohdin, kiertotalouden yleistyessä, voisi useampi yritys hyödyntää liiketoiminnassaan kyseistä verotusmenettelyä. Liiketoiminnassa, jossa marginaaliverotusmenettelyä käytetään, tulee taloushallinnon henkilöstön perehtyä soveltamisen periaatteisiin sekä yleisestä arvonnäkökulmasta poikkeavaan kirjanpidon käsittelyyn huolellisesti. Marginaaliverotusmenettelyn noudattamiseksi on syventävä verohallinnon ohje ja lisäksi kirjanpitolautakunta on antanut lausunnon, miten verotusmenettelyn alaiset liiketapahtumat tulee kirjanpidossa käsitellä. Opinnäytetyön tavoitteena oli koota etenkin eri viranomaislähteistä haettava tieto ja analysoida se tiivistettyyn ja selkeään muotoon yhteen oppaaseen.

Opinnäytetyön kohderyhmä on taloushallinnon työntekijät, jotka verotusmenettelyn kohtaavat työssään ja tarvitsevat perehdytyksen aiheeseen. Kohderyhmä on sama, kuin perehdyttäessäni verotusmenettelyä aiemmin työhistoriani aikana. Valmiin tuotoksen tulisi sisältää ohjeet marginaaliverotusmenettelyä soveltavan käytetyn tavaran kaupan osto-, myynti- ja vaihto-omaisuus aktivointitapahtuman kirjaamiseksi. Oppaan käyttäjä tulee pystyä myös tunnistamaan tilanteen, jossa marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen on mahdollista sekä laskea veron osuus kaupan kohteesta.

Opinnäytetyön haasteet liittyvät aiheen ulottumiseen laajasti eri aloille ja erilaisiin mahdollisiin tilanteisiin. Työn aihe tuli siten olla rajattu tarkoin ja rajausta tehtiin käsittelemään arvonlisäverolain pykälissä 79 a ja b tarkoitettua käytetyn tavaran kauppaa sekä kirjanpitolautakunnan antamaan ohjeeseen verotusmenettelyn käsittelemiseksi liiketoiminnan kirjanpidossa. Työn tärkeimmät lähteet ovat virallisia laki- sekä viranomaislähteitä, joiden alkuperäinen tarkoitus ei ole olla tutkimuksen kohteita. Toinen haaste liittyi aikatauluihin, sillä suoritan opintojani kokoaikaisen työni ohella iltaisin ja viikonloppuisin.

4.2 Toiminnallisen työn tuottaminen

Aloitin opinnäytetyöprosessin maaliskuussa 2022 opinnäytetyösuunnitelman laatimisella ja työn vaiheiden aikatauluttamisella. Työn varsinaista tuottamista varten on hyvä laatia vähintäänkin suurpiirteinen kirjoittamisen aikataulua, joka ottaa huomioon kirjoittajan työtavat ja työn laajuuden sekä vaativuuden (Kniivilä, Lindblom-Yläne & Mäntynen 2017, luku 2). Opinnäytetyön suunnitelma ja aikataulu valmistuivat huhtikuun puolivälissä, jolloin esitelin sen opinnäytetyön ohjaajalle sekä ryhmälle, jonka kanssa samaan aikaan opinnäytetyöprosessin ensimmäisen vaiheen aloitimme. Opinnäytetyön valmistumisajankohdan tavoitteeksi asetin saman vuoden heinäkuun loppuun mennessä. Koska minulla oli työn aiheesta paljon aiempaa kokemusta, katsoin realistiseksi tavoitteeksi saada opinnäytetyö valmiiksi muutamassa kuukaudessa. Opinnäytetyöprosessi on edennyt alkuperäisen aikataulun mukaisesti ja työ valmistui kesän aikana.

Merkittävimpänä lähdeaineistona tässä opinnäytetyössä olivat viranomaisjulkaisut ja lait, joissa arvonlisäverotuskäytännöistä on säädetty. Verotusmenettelyn soveltamiseksi löytyi myös painettua kirjallisuutta, kuten alan oppikirjajulkaisuja, sekä ammatillisia lehtijulkaisuja. Lähteissä on lisäksi viitattu EU:n yhteisiin arvonlisäverotussäädöksiin, jotka on yhtenäistetty sisämarkkinoilla käytävän kaupan sujuvoittamiseksi.

Opinnäytetyön toteutusmuodoksi valikoitui alusta alkaen, ryhmäohjauksessa aiheen esiteltyäni, toiminnallinen opinnäytetyö. Opinnäytetyön olisi vaihtoehtoisesti voinut toteuttaa tutkinnallisena työnä, mutta toiminnallinen toteutus sopi paremmin tämän opinnäytetyön tavoitteen huomioiden, kun tarkoituksena on tuottaa produktina perehdytysopas taloushallinnon työtehtävissä käytettäväksi. En tässä opinnäytetyössä siten etsi tutkimuksellisin menetelmin ratkaisuja tutkimusongelmiin vaan halusin tuottaa oppaan itselleni hyvin kiinnostavasta aiheesta, jonka myös koin hyödylliseksi edellisessä alaluvussa esittelemieni havaintojen pohjalta, joita olen aiemmin työurallani kohdannut. Opinnäytetyön osana tuotettu opas vastaa havaitsemiini ongelmakohtiin, joita työssäni tilitoimistossa kohtasin perehdyttäessäni muuta henkilökuntaa marginaaliverotusmenettelyn soveltamisessa.

Tämän opinnäytetyön tiedonkeruumenetelminä on käytetty dokumenttianalyysiä sekä kirjoittajan omaa osallistuvaa havainnointia työelämässä. Lähdeaineiston muodon johdosta tiedonkeruun menetelmäksi valikoitui dokumenttianalyysi. Dokumenttianalyysi on menetelmä, jossa kirjallisista lähteistä pyritään keräämään tietoa ja muodostamaan siitä päätelmiä. Aiheeseen liittyvien dokumenttien sisältöä pyritään analysoimaan järjestelmällisesti ja muodostamaan eri lähteistä kerätystä tiedosta selkä ja tiivis kuvaus. Dokumentteina voidaan pitää kaikkea kehitettävästä aiheesta kirjoitettu, puhuttu ja kuvattu materiaali. Tässä toiminnallisessa opinnäytetyössä ei ole tavoitteena tutkia itse verotusmenettelyä ja myös silloin dokumenttianalyysi on toimiva menetelmä, kun lähdeaineistoa ei ole tarkoitettu alun perin tutkimusta varten (Ojasalo ym. 2015, 136–137).

Osallistuvaa havainnointia käytin toimiessani usean vuoden ajan vanhempana kirjanpitäjänä tilitoimistossa, jossa työtehtäviini kuului marginaaliverotusmenettelyn kirjanpitokäsittelyn hallinta asiakasyritysten kirjanpidossa. Olen työssäni selvittänyt verotusmenettelyn soveltamista kotimaan sekä ulkomaan kaupan tilanteissa ja perehtynyt liiketapahtumien kirjanpidollisiin vaatimuksiin. Hankkiman ammattitaidon johdosta opetin marginaaliverotusmenettelyn soveltamisen edellytyksiä sekä sen asettamia erityisvaatimuksia myös muille tilitoimistomme kirjanpitäjille. Osallistuvaa havainnointia on käytetty näissä työtilanteissa, joissa verotusmenettelyn soveltamiseksi on haettu aiempaa kokemusta aiheesta organisaation sisältä, ja sitä on löytynyt harvoilta tai tieto ei ole ollut ajantasaista sen käytön harvinaisuuden vuoksi. Kehittämistyön menetelmät (Ojasalo ym. 2015, 114) kirjan mukaan havainnointi onkin tärkeä ja hyödyllinen kehittämistyön menetelmä, jonka avulla voidaan havainnoida ympäristön sanattomia viestejä ja ilmapiiriä.

Havaitsemani ongelmakohdat marginaaliverotusmenettelyn soveltamisen opetustilanteissa oli ensinnäkin tunnistaa, milloin verotusmenettelyä voidaan noudattaa. Jälleenmyyjän ja liiketoiminnan kirjanpidosta vastaavan henkilön on tunnistettava, onko kyseessä sellainen käytetyn tavaran hankinta, josta ei alun perin ole voitu avoimen arvonlisäveron vähennystä tehdä. Entistä haastavammaksi tilanteen teki se, että verotusmenettelyn alaista kauppaa käydään usein yksityishenkilön kanssa, jotka eivät normaalisti laadi laskua myymästään tuotteesta, josta ostaja voisi suoraan tunnistaa käytetyn verotusmenettelyn. Lisäksi jos kauppaa käytiin ulkomailla toimivien tahojen kanssa, toi se epäselvyyttä verotusmenettelyn noudattamisen mahdollisuudesta. Havaitsin lisäksi, että marginaaliveron osuuden laskeminen kaupan kohteena olevasta käytetystä tavarasta, joka poikkeaa yleisen verokannan alaisen tavaran osto- ja myyntitapahtumista, aiheutti haasteita vaikka yleisen arvonlisäveron käsittely olikin alan ammattilaisilla hyvin hallussa. Marginaaliverollisten ostojen, myyntien sekä vaihto-omaisuuden kirjaaminen eroaa myös muista yleisen arvonlisäveron alaisista liiketapahtumien kirjauksista. Kirjanpidon käsittely ja siihen liittyvät poikkeavuudet olivat havaintojeni mukaan yksi haastavimmista aiheista sisäistä perehdyttävillä henkilöillä. Tämän opinnäytetyön produktissa eli perehdytysoppaassa, halusin käsitellä nämä edellä mainitut haasteellisiksi

osoittautuneet osa-alueet marginaaliverotusmenettelyn soveltamisessa. Perehdytysopas on toteutettu tiiviissä muodossa, jotta sen käyttö olisi helppoa kohderyhmälle työn ohessa.

Opinnäytetyö koostuu viidestä pääluvusta: johdannosta, kahdesta tietoperustaluvusta, toiminnallisen osuuden luvusta sekä lopun pohdinnasta. Johdantoluvussa on kuvattu opinnäytetyön tavoitteet ja rajaukset, aiheen ja metodien valinta sekä työn rakenne. Tietoperustassa, luvuissa kaksi ja kolme on käsitelty marginaaliverotusmenettelyn perusteet ja sen soveltamisen edellytykset. Marginaaliverotusmenettely on osa yleistä arvonlisäverojärjestelmää, joten aiheen linkittämiseksi arvonlisäveroa on käsitelty työssä pääpiirteittäin, opinnäytetyön aiheen taustan ymmärtämisen tueksi. Työssä olen kuvannut kansainvälisen kaupan vaikutukset menettelyn soveltamiseen sekä säädöksissä asetetut laskumerkintävaatimukset käytettyjen tavaroiden osto- ja myyntitapahtumissa. Toisessa tietoperustan luvussa on käsitelty veron määrän laskeminen sekä siihen liittyvä käsite, voittomarginaali. Voittomarginaalin laskemiseksi voidaan soveltaa kahta eri menetelmää tavarakohtaista ja yksinkertaistettua menetelmää, jotka on selitetty ja havainnollistettu laskelmia apuna käyttäen. Muut tietoperustan aiheet käsittelevät negatiivista voittomarginaalia ja marginaaliverotusmenettelyn purkamista sekä veron osuuden ilmoittamista Verohallinnolle ja menettelyn soveltamisen vaikutusta liiketoiminnalle. Neljännessä luvussa on toiminnallisen työn toteuttamisen kuvaus, jossa on perusteltu valitut tiedonkeruumenetelmät ja lähteet sekä valittu toteutusmuoto työlle. Raportin liitteenä löytyy opinnäytetyön toiminnallinen tuotos, perehdytysopas, jonka sisällysluettelo on esitetty alla kuvassa 2.

Sisällys

1	Opas kirjanpitokäsittelylle marginaaliverotusmenettelyn soveltamiseksi	1
1.1	Edellytykset verotusmenettelyn soveltamiseksi	1
1.2	Veron laskeminen	2
1.2.1	Tavarakohtainen menettely	2
1.2.2	Yksinkertaistettu menettely.....	3
1.2.3	Marginaaliverotusmenettelyn purkaminen.....	3
1.3	Kirjanpitokäsittely	4
1.3.1	Erillään pito.....	4
1.3.2	Ostojen ja myyntien kirjaaminen.....	5
1.3.3	Vaihto-omaisuus.....	6
1.4	Soveltamisprosessin yhteenveto.....	6
	Lähteet	9

Kuva 2. Produktin sisällysluettelo

Opinnäytetyön teoria sekä toiminnallinen osa ovat valmistuneet prosessin aikana rinnakkain. Asetin itselleni selvät tavoitteet kirjottamisen aikataulutuksesta sekä työn valmistumisesta. Nämä tavoitteet sekä aiheen kiinnostavuus ovat ohjanneet ja motivoineet kirjoitustyön edistämässä. Opinnäytetyön rakennetta pohtiessani, otin huomioon, miten käytetyn tavaran hankinta ja edelleen myynti eteni työtilanteissa, joita olin aiemmin kohdannut. Oppaassa verotusmenettelyn soveltaminen etenee loogisessa järjestyksessä alkukartoituksesta veron laskemiseen ja edelleen kirjanpidon kirjauksiin. Oppaassa on käsitelty laskennallisen veron kirjaaminen myynneistä ja ostoista sekä tilinpäätöshetkellä varastoon sisältyvien tavaroiden aktivointi vaihto-omaisuuteen. Marginaaliverotusmenettelyn soveltamisen vaiheet on esitetty oppaan viimeisessä luvussa, johon tein prosessikuvauksen verotusmenettelyn soveltamisen yhteenvetona. Produktin aiheet vastaavat alun perin asetettuja vaatimuksia oppaan sisällölle.

5 Pohdinta

Tässä opinnäytetyön viimeisessä luvussa arvion työn luotettavuutta ja lopputulosta sekä opinnäytetyön hyödynnettävyyttä kohderyhmälle. Vertailen työn lopputuloksen toteutumista asetettuihin tavoitteisiin nähden ja pohdin avoimeksi jääneitä kysymyksiä jatkotutkimusehdotuksiksi. Arvioin lopuksi omaa ammatillista kehittymistäni opinnäytetyöprosessin aikana.

5.1 Luotettavuus

Opinnäytetyössä käytetyt lähteet ovat pääosin luotettavia viranomaislähteitä. Aihe on osa Suomen arvonlisäverolainsäädäntöä ja tietoperusta pohjautuu siten lakeihin ja säädöksiin sekä viranomaisten antamiin lausuntoihin. Tietoperustan viranomaislähteiden soveltamisen avuksi on käytetty oppikirjalähteitä sekä ammatillisia julkaisuja ja lehtiartikkeleita, joita voidaan myös pitää erittäin luotettavina lähteinä. Produktissa tehdyt kirjanpitolautakunnan ohjeiden mukaiset sovellukset ja kirjausesimerkit on tehty ammatilliseen, usean vuoden työuran aikana hankittuun kokemukseen perustuen. Kirjausesimerkeissä käytetyt kirjanpitotilit ovat mukailleen KILA:n ohjetta nimetty ja kirjanpitojärjestelmien tilikartoissa ne voivat olla myös jonkin muun nimisiä. Toinen kokenut kirjanpitäjä voisi tulkita ohjeita eri tavalla, mutta lopputuloksen kannalta toisella tulokinnalla toteutetut kirjaukset, tulee päätyä samaan lopputulemaan ja noudattaen KILA:n antamia ohjeita ja siten hyvää kirjanpito tapaa. Edellä mainitut seikat eivät vaikuta työn lopputuloksen luotettavuuteen. Opinnäytetyössä käytettyjen lähteiden sekä ammatillisen kokemuksen johdosta, katson työn lopputuloksen toteutuksen olevan luotettava.

5.2 Asetettujen tavoitteiden toteutuminen sekä jatkotutkimusehdotukset

Opinnäytetyön suunnitteluvaiheessa olin laatinut itselleni tarkan aikataulun työn kirjoittamiselle sekä työn valmistumiselle. Olen opiskeluni aikana työskennellyt samalla kokoaikaisesti ja suunnitelman mukaisesti opinnäytetyöprosessin kirjoittaminen tuli edetä iltaisin ja viikonloppuisin ja se tuli saattaa valmiiksi kesälomani aikana. Olen onnistunut ylläpitämään motivaation opinnäytetyön laatimiseksi korkealla koko prosessin aikana ja siten myös onnistunut pysymään asettamissani aikataulutavoitteissa tuottaen samalla opinnäytetyön, jonka lopputulokseen olen itse erittäin tyytyväinen. Opinnäytetyö valmistui heinäkuun puolivälin jälkeen.

Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa perehdytysopas marginaaliverotusmenettelyn soveltamiseksi ja sen kirjaamiseksi arvonlisäverovelvollisen liiketoimintaa harjoittavan yrityksen kirjanpidossa. Tavoitteena oli kuvata edellytykset, joista oppaan käyttäjä tunnistaa, voiko verotusmenettelyä soveltaa yksityishenkilöltä hankitun käytetyn tavaran ostoon ja edelleen myyntiin.

Soveltamisedellytysten täytyessä oppaasta tulee selvittää, miten vero lasketaan ja ilmoitetaan Verohallinnolle sekä lopuksi kirjataan myynti-, osto- ja vaihto-omaisuuden aktivointitapahtuma kirjanpitoon.

Valmis opinnäytetyön produkti sisältää tuotetun oppaan, jossa on käsitelty verotusmenettelyn soveltamisen edellytykset, veron laskemisen tavarakohtaista- ja yksinkertaistettua menetelmää noudattaen, soveltamisen kannattavuuden liiketoiminnassa ja lopuksi kirjanpitokäsittelyn erillään pidon sekä myynnin-, oston- ja vaihto-omaisuuden aktivoinnin kirjaamisen yrityksen kirjanpitoon. Kirjaus esimerkkejä on havainnollistettu laadituin tiliristikko-kirjauksin. Valmiissa oppaassa toteutuu asetettujen tavoitteiden mukaiset aihealueet, jotka ovat samoja, kuin mitä olen käyttänyt aiemmin opastessani kollegoitani verotusmenettelyn noudattamiseksi. Opinnäytetyöllä ei ollut toimeksiantajaa, eikä tuotosta ole vertaisarvioinut alan ammattilainen. Oman arvioni mukaan asetetut tavoitteet ovat täyttyneet tuotetussa oppaassa, ja opasta voidaan käyttää taloushallinnon työtehtävissä verotusmenettelyn perehdyttämiseksi.

Tässä opinnäytetyössä käsitellään marginaaliverotusmenettelyä sen arvonlisäverotuksellisen näkökulman kannalta. Opinnäytetyöprosessin aikana itselleni heräsi kysymys verotusmenettelyn noudattamisen vaikutuksista yrityksen tuloverotukseen. Erityisesti tilinpäätöksen hetkellä jatkotutkimusta voisi tehdä siitä, miten vaihto-omaisuuteen sisältyvien marginaaliverotusmenettelyn alaisten tavaroiden oikaistu piilevä arvonlisäveron osuus tulee huomioida tuloverotuksen näkökulmasta.

5.3 Oma ammatillinen kehittyminen opinnäytetyöprosessin aikana

Opinnäytetyön aiheen merkityksellisyys ja sen kiinnostavuus itselleni auttoivat opinnäytetyöprosessin etenemistä suunnitellussa aikataulussa. Toimiessani kirjanpitäjänä tilitoimistossa, perehdyin syvällisesti marginaaliverotusmenettelyn soveltamiseen käytetyn tavaran kaupassa. Ohjasin työnsäni myös kollegoitani verotusmenettelyn soveltamisessa. Aiemmin hankkima tieto aiheesta auttoi merkittävästi laadukkaan lopputuloksen aikaansaamiseksi, johon voin itse olla tyytyväinen.

Melko varhaisessa vaiheessa opintojani oli selvää, että tulen tekemään opinnäytetyöni juuri valitusta aiheesta. Aiemmin hankkiman kokemukseni ja tietojeni perusteella koin, että voin juuri marginaaliverotusmenettelyyn liittyen kirjoittaa laadukkaan työn, johon pystyn antamaan paljon tietotaitoani ja työstä siten tulee hyödynnettävä kohderyhmälle. Suunnitteluvaiheessa sain rajattua työn järkevästi aiheisiin, joista kokemukseni mukaan koen olevan hyötyä useimmissa työelämän tilanteissa.

Opinnäytetyöprosessin aikana pyysin palautetta opinnäytetyön ohjaajalta sekä toiminnallisen työn prosessipajasta, joista sain apua työn tuottamisen selkeyttämiseksi. Minulla oli alun alkaen selkeä

visio työn aiheesta sekä toteutusmenetelmistä ja olen onnistunut kirjoittamaan hankkimani tiedon tiiviiseen muotoon tähän opinnäytetyöhöni. Työskentelyni oli itsenäistä ja selkeän päämäärän vuoksi etenin ripeästi enkä prosessin aikana kohdannut merkittäviä ongelmia tai hidasteita.

Verotusmenettelyn syventävää ohjetta on päivitetty vuonna 2021 ja tätä ohjetta opinnäytetyössä on käytetty yhtenä merkittävimpänä lähteenä. Kerätessäni tietoa päivitetystä ohjeesta syvensin omaa ennalta hankittua osaamistani etenkin ulkomaankauppaa koskevaan säädäntöön liittyen, josta uuteen ohjeeseen oli mielestäni tehty merkittäviä parannuksia edelliseen vuoden 2018 ohjeeseen nähden. Tiedon analysointi työn aikana antoi entistä paremman käsityksen ja varmuuden, verotusmenettelyn käsittelystä kansainvälisen kaupan tilanteissa. Työhön laadittujen havainnollistavien esimerkkilaskelmien ansiosta sain myös kehittyneemmän käsityksen merkityksestä yrityksen tuotoissa, jos verotusmenettelyä ei noudateta ja osto käsitellään verottomana ja myynti yleisen arvonlisäveron alaisena. Opinnäytetyöprosessi kehitti lisäksi tiedonhankinta ja -analysointitaitojani sekä akateemisen tekstin luku- ja kirjoitustaitojani.

Lähteet

Alma Talent. Tunnuslukuopas. Luettavissa: <https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas/>. Luettu: 29.5.2022.

Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501.

Euroopan parlamentin ja neuvoston antama direktiivi 2006/112/EY yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä. Annettu 28.11.2006.

Euroopan unioni. Sisämarkkinat. Luettavissa: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/single-market_fi. Luettu: 21.5.2022.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.

Kirjanpitolautakunta 1400/14.6.1996.

Kirjanpitolautakunta. Työ- ja elinkeinoministeriö. Yleisohje arvonlisäveron kirjaamisesta (31.10.2017). Annettu 31.10.2017.

Kniivilä, S., Lindblom-Yläne, S. & Mäntynen, A. 2017. Tiede ja teksti: tehoa ja taitoa tutkielman kirjoittamiseen. 3. uudistettu painos. Gaudeamus Oy. Helsinki.

Leppiniemi, J. 26.1.2010. Verot tilinpäätöksessä. Tilisanomat. Luettavissa: <https://tilisanomat.fi/yleiset/verot-tilinpaatoksessa>. Luettu: 26.5.2022.

Nyrhinen, R., Hyttinen, P. & Lamppu, K. 2019. Arvonlisäverotus käytännössä. 12. uudistettu painos. Alma Talent. Helsinki.

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2015. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3.–4. painos. Sanoma Pro Oy. Helsinki.

Salomaa, P. 14.3.2006. Käytetyn tavaran kauppa arvonlisäverotuksessa. Tilisanomat. Luettavissa: <https://tilisanomat.fi/yleiset/kaytetyn-tavaran-kauppa-arvonlisaverotuksessa>. Luettu: 1.5.2022.

Sirpoma, P. & Tannila, E. 2014. Arvonlisäverotus käytännönläheisesti. Bookwell Oy. Helsinki.

Tilastokeskus. Kiertotalousliiketoiminnan indikaattorit. Luettavissa: <https://www.stat.fi/tup/kiertotalous/kiertotalousliiketoiminnan-indikaattorit.html>. Luettu: 21.5.2022.

Tomperi, S. 2021. Käytännön kirjanpito. 29. uudistettu painos. Edita Publishing. Helsinki.

Verohallinto 2019. Laskutusvaatimukset arvonlisäverotuksessa. Luettavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48090/laskutusvaatimukset-arvonlis%C3%A4verotuksessa/>. Luettu: 1.5.2022.

Verohallinto 2020. Arvonlisäveroprosentit. Luettavissa: <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/verot-ja-maksut/arvonlisaverotus/arvonlisaveroprosentit/>. Luettu: 1.5.2022.

Verohallinto 2021a. Arvonlisäverotus EU-tavarakaupassa. Luettavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48691/arvonlis%C3%A4verotus-eu-tavarakaupassa2/#14.3-k%C3%A4ytetyn-tavarain-tai-taide-,ker%C3%A4ily--ja-antiikkiesineiden-marginaaliverotusmenettely>. Luettu: 23.5.2022.

Verohallinto 2021b. Käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden marginaaliverotusmenettely. Luettavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48682/k%C3%A4ytettyjen-tavaroiden-sek%C3%A4-taide--ker%C3%A4ily--ja-antiikkiesineiden-marginaaliverotusmenettely2/>. Luettu: 1.5.2022.

Ympäristöministeriö. Kiertotalouden strateginen ohjelma. Luettavissa: <https://ym.fi/kiertotalousohjelma>. Luettu: 21.5.2022.

Liitteet

Liite 1. Lyhenneluettelo

AVL = Arvonlisäverolaki

KILA = Kirjanpitolautakunta

KPL = Kirjanpitolaki

Liite 2. Perehdytysopas

**Marginaaliverotusmenettely käytetyn tavaran kaupassa
perehdytysopas taloushallinnolle**

Sisällys

1	Opas kirjanpitokäsittelylle marginaaliverotusmenettelyn soveltamiseksi	1
1.1	Edellytykset verotusmenettelyn soveltamiseksi	1
1.2	Veron laskeminen	2
1.2.1	Tavarakohtainen menettely	2
1.2.2	Yksinkertaistettu menettely	3
1.2.3	Marginaaliverotusmenettelyn purkaminen	3
1.3	Kirjanpitokäsittely	4
1.3.1	Erillään pito	4
1.3.2	Ostojen ja myyntien kirjaaminen	5
1.3.3	Vaihto-omaisuus	6
1.4	Soveltamisprosessin yhteenveto	6
	Lähteet.....	9

1 Opas kirjanpitokäsittelylle marginaaliverotusmenettelyn soveltamiseksi

Tässä oppaassa käsitellään marginaaliverotusmenettelyn soveltamista käytetyn tavaran kaupassa sekä opastetaan verotusmenettelyn alaisen myynti- osto- sekä vaihto-omaisuuden aktivoinnin kirjaukset kirjanpitolautakunnan ohjeen mukaisesti. Opas esittelee edellytykset, joiden tulee täytyä, jotta verotusmenettelyä voidaan noudattaa liiketoiminnassa ja esittelee eri menetelmät veron osuuden laskemiseksi ja tilittämiseksi Verohallinnolle.

1.1 Edellytykset verotusmenettelyn soveltamiseksi

Marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen on vapaaehtoista liiketoiminnassa, jossa ostetaan edelleen myytäväksi sellainen käytetty tavara, josta alkuperäinen ostaja ei ole voinut avointa arvonlisäveroa vähentää. Tavaraan sisältyy tällöin piilevänä vähentämätön arvonlisävero. Jälleenmyyjän on oltava arvonlisäverovelvollinen ja sen on täytynyt hankkia käytetty tavara nimenomaisesti edelleen myynti tarkoitukseen, jotta marginaaliverotusmenettelyä voidaan soveltaa. Mikäli yritys hankkii yksityishenkilöltä käytetyn tavaran liiketoiminnan omaan käyttöön tai vuokrattavaksi eteenpäin, ei verotusmenettelyä voida noudattaa, vaan tällöin kyseessä on veroton osto (Nyrhinen, Hyttinen, Lamppu 2019, 765; Salomaa 2006; Sirpoma, Tannila 2014, 354).

Verotusmenettelyä voidaan noudattaa edelleen myytävään käytettyyn tavaraan, joka myydään sellaisenaan tai huollettuna, korjattuna tai osiin purettuna (AVL 79b §). Pääsääntö on, että tuotteen alkuperäinen käyttötarkoitus ei saa muuttua korjauksen seurauksena. Mikäli käytetty tavara korjataan ennen myyntiä ja työn osuus laskutetaan loppuasiakkaalta, tulee laskulla eritellä korjauspalvelun osuus, eikä työn osuus ole marginaaliverotusmenettelyn piirissä. Käytettyjen tavaroiden kaupan ei tarvitse olla yrityksen päätoimi, marginaaliverotusmenettelyn soveltamiseksi, vaan se voi valita noudattaa menettelyä satunnaisesti soveltuviin liiketoimiin. Kaupan kohteen, johon verotusmenettelyä noudatetaan, voi olla vain irtain esine eikä sitä voida noudattaa vaikkapa maa-alueiden tai rakennusten kaupassa (Salomaa 2006; Sirpoma ym. 2014, 354, 359).

Piilevän marginaaliveron voi vähentää käytetyn tavaran ostosta vain Suomesta tai toisesta EU-maasta, sisämarkkinoilta ostettaessa, joissa arvonlisäverosäädökset on yhtenäistetty. EU:n kauppa-alueen ulkopuolelta ostettaessa on aina kyseessä arvonlisäveroton osto, johon ei voi sisältyä piilevänä arvonlisäveroa (Salomaa 2006; Verohallinto 2021).

Marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen tulee aina perustua käytettynä ostetun tavaran verolliseen edelleen myyntiin. Mikäli marginaaliverotusmenettelyä ei voida noudattaa tavaran myyntiin, tulee verotusmenettely purkaa oston osalta (Nyrhinen ym. 2019, 784; Verohallinto 2021).

1.2 Veron laskeminen

Yritys voi valita soveltaako se tavarakohtaista tai yksinkertaistettua eli kausikohtaista menettelyä veron laskemiseksi. Menetelmiä voi käyttää myös rinnakkain yhtäaikaisesti, kunhan eri menetelmiä sovellettavia tavaroita voidaan seurata erillään esimerkiksi omilla kirjanpidon tileillään. Erillään pidosta kerrotaan lisää tämän oppaan kirjanpitokäsittelyä koskevassa kappaleessa 1.3 ja sovellettavien menetelmien eroista alakappaleissa 1.2.1 ja 1.2.2.

Marginaaliveron osuus lasketaan verotusmenettelyn alaisen osto- ja myyntihinnan erotuksesta eli voittomarginaalista. Veron osuus lasketaan siis myyntikatteeseen piilevänä sisältyvästä arvonlisäverosta. Laskentatapa on periaatteeltaan sama noudattaessa kumpaakin, tavarakohtaista sekä yksinkertaistettua menettelyä. Voittomarginaalin sisältämä vero lasketaan seuraavalla kaavalla:

$$\text{Verokauden voittomarginaali} - \frac{\text{verokanta} \times \text{voittomarginaali}}{100 + \text{verokanta}}$$

Kuva 1. Voittomarginaalin laskenta (Nyrhinen ym. 2019, 780)

Voittomarginaaliin sisältyvä maksettava arvonlisäveron osuus ilmoitetaan ja maksetaan Verohallinnolle Suomessa. Veron osuus ilmoitetaan arvonlisäveroilmoituksella kohdassa Vero kotimaan myynnistä verokannoittain sovellettavan prosentin kohdassa (Sirpoma ym. 2014, 360; Verohallinto 2021).

Myynti- ja ostohinnan välinen voittomarginaali voi olla myös negatiivinen. Negatiivisen voittomarginaalin käsittelyyn vaikuttaa se, mitä menetelmää käytetään marginaaliverotuksen soveltamiseksi.

1.2.1 Tavarakohtainen menettely

Tavarakohtaisessa menettelyssä seurataan tietyn tavaran osto- ja myyntihinnan välisestä erotuksesta syntyvää voittomarginaalia, josta vero lasketaan. Tavarakohtaisesta menettelystä säädetään arvonlisäverolain 79j pykälässä.

Ostohinnasta ei tavarakohtaisen menettelyn tapauksessa tehdä marginaaliveron vähennystä, ennen kuin saman tavaran myyntihetkellä, jolloin syntyy voittomarginaali. Vähennettävän veron osuus voi olla enintään myynnistä saadun hinnan veron suuruus eli negatiivista voittomarginaalia ei tavarakohtaisessa menettelyssä voi syntyä. Myyntihinnan ollessa tavaran ostohintaa matalampi, tulee marginaaliverotusmenettely purkaa ja noudattaa tavaran myyntiin yleisiä arvonlisäverosäädöksiä. Negatiivista marginaalia ei voida tavarakohtaisessa menettelyssä kohdistaa minkään toisen tavaran myyntiin (Salomaa 2006; Nyrhinen ym. 2019, 779; Verohallinto 2021).

Tavarakohtainen menettely on yksinkertaistettua menettelyä harvemmin käytetty ja se soveltuu silloin, kun yrityksellä on vain satunnaisesti marginaaliverotusmenettelyn alaista myyntiä (Salomaa 2006).

1.2.2 Yksinkertaistettu menettely

Yksinkertaistetusta menettelystä eli verokauden voittomarginaalimenettelystä säädetään arvonlisäverolain 79k pykälässä. Mikäli yrityksellä on säännöllisesti paljon voittomarginaalijärjestelmän alaista kauppaa eikä myyntikate ole aina positiivinen tulee kannattavaksi noudattaa yksinkertaistettua menetelmää.

Kausikohtainen menettely seuraa verokauden aikana ostettujen ja myytyjen, marginaaliveron alaisien käytettyjen tavaroiden kokonaismääriä. Jos yrityksen arvonlisäveron ilmoituskausi on kalenterikuukausi, lasketaan kaikkien kuukauden aikana ostettujen tavaroiden yhteishinnan sekä kaikkien myyntien yhteishinnan erotus. Näin saatu voittomarginaali sisältää tilitettävän veron määrän (Salomaa 2006, Verohallinto 2021).

Yksinkertaistettu menettely sallii negatiivisen voittomarginaalin sisältämän veron siirtämisen seuraavalle sellaiselle verokaudelle, jossa voittomarginaali on positiivinen ja yritykselle syntyy maksettavaa veroa. Tilikauden päättyessä negatiivisen voittomarginaaliveron voi siirtää seuraavalle tilikaudelle. Marginaaliveroa ei voi koskaan vähentää muun yleisen verokannan alaisista myyneistä syntyneestä maksettavasta arvonlisäverosta. Negatiivista marginaaliveroa ei saa myöskään hakea maksettavana palautuksena takaisin verohallinnolta yritykselle, kuten yleistä arvonlisäveroa (Sirpoma ym. 2014, 358).

1.2.3 Marginaaliverotusmenettelyn purkaminen

Marginaaliverotusmenettelyn noudattaminen perustuu aina arvonlisäverolliseen edelleen myyntiin. Mikäli yritys on valinnut liiketoiminnassaan soveltaa yksinkertaistettua menettelyä, se on tehnyt verokauden aikana ostoista veron osuuden vähennyksen verokauden myyntien maksettavasta verosta. Kuitenkin, jos jonkun verotusmenettelyn alaisen oston edelleen myynti ei toteudu marginaaliverotusmenettelyn alaisena, tulee verotusmenettely kyseisen tavarana osalta purkaa.

Tällöin vähennetty veron osuus lisätään seuraavan kauden maksettavaan voittomarginaaliin ja tavarana myyntiin noudatetaan yleistä arvonlisäveroa. Tilanteita, jolloin marginaaliverotusmenettelyä ei voida soveltaa edelleen myyntiin ovat esimerkiksi silloin, kun tavara otetaan yhtiön oman liiketoiminnan käyttöön tai se myydään toiselle verovelvolliselle, joka ei voi marginaaliveron vähennystä tehdä. Poikkeustilanteessa, jolloin menettelyä ei tarvitse purkaa, vaikka myyntiä ja voittomarginaalia ei synny tavarana osalta, jonka ostoon on marginaaliverotusmenettelyä noudatettu, on silloin kun

tavara varastetaan tai se häviää. Myöskään, jos tavara ei mene kaupaksi ja sen vuoksi se päätty hävitettäväksi, ei verotusmenettelyä tarvitse purkaa (Nyrhinen ym. 2019, 765, 784; Salomaa 2006; Sirpoma ym. 2014, 354, 364; Verohallinto 2021).

1.3 Kirjanpito­käsittely

Yritysten kirjanpito­velvollisuudesta säädetään kirjanpitolaisissa (1336/1997). Kirjanpito­velvollisia Suomessa ovat kaikki osakeyhtiöt, avoimet ja kommandiittiyhtiöt, osuuskunnat, yhdistykset ja säätiöt (KPL 1:1 §) sekä yksityishenkilöt ansiotarkoituksessa tapahtuvasta liikkeen- ja ammatinharjoittamisesta (KPL 1:1 a §; Tomperi 2021, luku 1). Kirjanpito­velvollisia eivät ole yksityishenkilöt, jotka myyvät satunnaisesti käytetyn tavaran jälleenmyyjälle eivätkä siten harjoita toimintaa ansiotarkoituksessa. Kirjanpitolautakunta eli KILA antaa hakemuksen perusteella ohjeita kirjanpitolain soveltamisesta ja hyvän kirjanpito­tavan noudattamisesta. Hakemuksen voi kirjanpitolautakunnalle tehdä kirjanpito­velvollinen itse tai viranomaisen. Kirjanpitolautakunnan toiminnasta säädetään kirjanpitolain (1336/1997) 8 luvun 2 pykälässä.

Marginaaliverotusmenettelyn kirjanpito­käsittelystä on kirjanpitolautakunta antanut päätöksen haki­jan tekemään lausuntopyyntöön (KILA 1400/14.6.1996). Lausunto on annettu vuonna 1996, mutta se on edelleen ajankohtainen, sillä siihen edelleen viitataan muissa myöhemmissä ohjeissa, kuten kirjanpitolautakunnan 31.10.2017 antamassa yleisohjeessa arvonlisäveron kirjaamiseksi, jossa myös marginaaliverotusmenettelyä käsitellään. Seuraavien kappaleiden ohjeet marginaaliverotusmenettelyn alaisisten tavaroiden kirjanpito­käsittelystä, perustuvat KILA:n antaman lausunnon (1400/1996) mukaiseen menettelyyn ja siten hyvän kirjanpito­tavan mukaiseen toimintaan.

1.3.1 Erillään pito

Marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen edellyttää, että ostot ja myynnit on pidettävä kirjanpidossa erillään muun verokannan alaisista tuotteista siten, että ne ovat vaikeuksitta erotettavissa toisistaan. Varastossa olevat marginaaliverotusmenettelyn mukaiset tavarat on niin ikään pidettävä erillään muista vaihto-omaisuuteen sisällyvistä tavaroista. Näin toimittaessa voidaan todentaa, ettei tavaraa ole otettu muuhun käyttöön, kuin edelleen myytäväksi marginaaliverotusmenettelyä soveltaen (Nyrhinen ym. 2019, 778; Salomaa 2006; KILA 1400/1996).

KILA:n antamassa yleisohjeessa arvonlisäveron kirjaamisesta (31.10.2017) todetaan, että kirjanpitojärjestelmän tulee pystyä rekisteröimään eri myynti- ja ostolajit sekä niiden verokannat, jotta tapahtumia ei tarvitsisi kirjata omille kirjanpito­tileilleen erillään pito vaatimuksen toteuttamiseksi. Kuitenkin yleisohjeen seuraavassa kappaleessa viitataan aiempaan KILA:n päätökseen (1400/1996), jossa todetaan, että tapahtumat tulee ensisijaisena kirjanpito­menettelynä käsitellä omilla kirjanpito­tileillään. Menettelyn mukaisesti toimittaessa, kirjanpitolautakunta katsoo tällöin

voittomarginaalin veron olevan oikeamääräisesti ja ongelmitta todennettavissa. Hyvän kirjanpitotavan mukaisesti marginaaliverotusmenettelyä noudattavan yrityksen kirjanpidossa verotusmenettelyn mukaiset ostot, myynnit sekä vaihto-omaisuus on kirjattava omille kirjanpidon tileilleen.

1.3.2 Ostojen ja myyntien kirjaaminen

Marginaaliverotusmenettelyn alaiset ostot ja myynnit tulee, yksinkertaistettua menettelyä noudattaen, käsitellä kirjanpitolautakunnan päätöksen (1400/1996) mukaisesti. Sekä ostot että myynnit tulee kirjata verokauden aikana bruttomääräisenä eli siten, ettei niistä ole vähennetty marginaaliveron osuutta. Myynnit ja ostot tulee kirjata omille kirjanpidon tileilleen, erilleen yleisen arvonlisäveromenettelyn alaisista liiketapahtumista. Lausunnossa mainitaan nimenomaisesti, että nettomenettely ei ole mahdollinen, eli veroa ei tule vähentää suoraan myyntien ja ostojen kirjanpitotileiltä vaan kirjaus tulee tehdä oikaisueränä omalle tililleen.

Myyntejä ja ostoja vastaava marginaaliveron määrä tulee kirjata erillisille tileilleen myynnistä myyntien oikaisueriin ja ostoista ostojen oikaisueriin. Laskennallinen verovelka ja -saaminen kirjataan omille tileilleen taseeseen. Veron ilmoittamisen yhteydessä laskennalliset verotilit tyhjenetään ja veron määrä netotetaan ja siirretään maksettavaan verovelkaan tai negatiivisen voittomarginaalin tapauksessa laskennallisen verosaamisen tilille odottamaan seuraavaa kautta, jossa voittomarginaali on positiivinen.

Alla on kuvattuna (kuva 2) tiliristikoihin ostojen ja myyntien sekä laskennallisen marginaaliveron osuuden kirjaukset kirjanpidossa. Laskelmassa myyntien määrä 30 000 euroa sekä ostojen määrä 10 000 euroa ovat yksinkertaistetun menettelyn mukaisia koko verokauden yhteismääriä ja summat sisältävät piilevänä vähentämättömän arvonlisäveron. KILA:n ohjeen mukaisesti marginaaliverotusmenettelyä noudattaen ostoista ja myynneistä on veron osuus kirjattu ostojen ja myyntien oikaisueriin ja taseen laskennallisiin veroihin.

Marginaaliverolliset myynnit	Marginaaliverolliset ostot
30 000	10 000
Myyntien oikaisuerät	Ostojen oikaisuerät
5 806,45	1 935,48
Laskennallinen marg.verovelka	Laskennallinen marg.verosaaminen
5 806,45	1 935,48

Kuva 2. Marginaaliverollisen ostojen ja myyntien kirjaukset

Laskennalliset verot saadaan kirjata taseeseen silloin, kun on todennäköistä, että ne toteutuvat tulevaisuudessa. Tilinpäätöksessä laskennallisia veroja esitettäessä, tulee noudattaa erityistä varovaisuutta. Mikäli liiketoiminnassa arvioidaan olevan ilmeistä, että tulevaisuudessa syntyy maksettavaa marginaaliveroa, josta laskennallinen saaminen voidaan vähentää, se voidaan esittää tilinpäätöksen hetkellä yrityksen taseessa (KILA 1400/1996; Leppiniemi 2010; Nyrhinen ym. 2019, 782–783).

1.3.3 Vaihto-omaisuus

Kirjanpitovelvollisen menetellessä edellisessä kappaleessa esitetyn mukaisesti, jolloin kirjatuihin myyntien ja ostojen määrästä oikaistaan laskennallisten verojen osuus, tulee tilinpäätöksessä myös aktivoitavasta vaihto-omaisuuden hankintamenosta oikaista vähentävästi laskennallinen arvonnisäveron osuus (KILA 1400/1996; Nyrhinen ym. 2019, 783).

Laskennallinen marginaaliveron osuus pienentää aktivoitavan vaihto-omaisuuden hankintamenon arvoa. Kirjanpidon kirjaukset vaihto-omaisuuden aktivoinnista on esitetty alla tiliristikoissa (kuva 3). Esimerkin laskelmassa tilikauden päättyessä yrityksellä oletetaan olevan 5 000 euron arvosta marginaaliverotusmenettelyn alaisia tavaroita varastossa. KILA:n ohjeen (1400/1996) mukaan vaihto-omaisuuteen aktivoitavan hankintamenon määrästä tulee vähentää laskennallisen arvonnisäveron osuus, kun sovelletaan kausikohtaista menettelyä, jolloin myynneistä ja ostoista on huomioitu laskennalliset verot. Varaston muutos kirjaus on bruttomääräisenä tavaroiden arvo, josta veron osuus kirjataan oikaisueriin ja veron määrällä vähennetty nettoarvo kirjataan taseen vaihto-omaisuuteen.

Varaston muutos marginaaliverolliset tavarat	Oikaisuerät	Vaihto-omaisuus marginaaliverolliset tavarat
5 000	967,74	4 032,26

Kuva 3. Vaihto-omaisuuden aktivointi

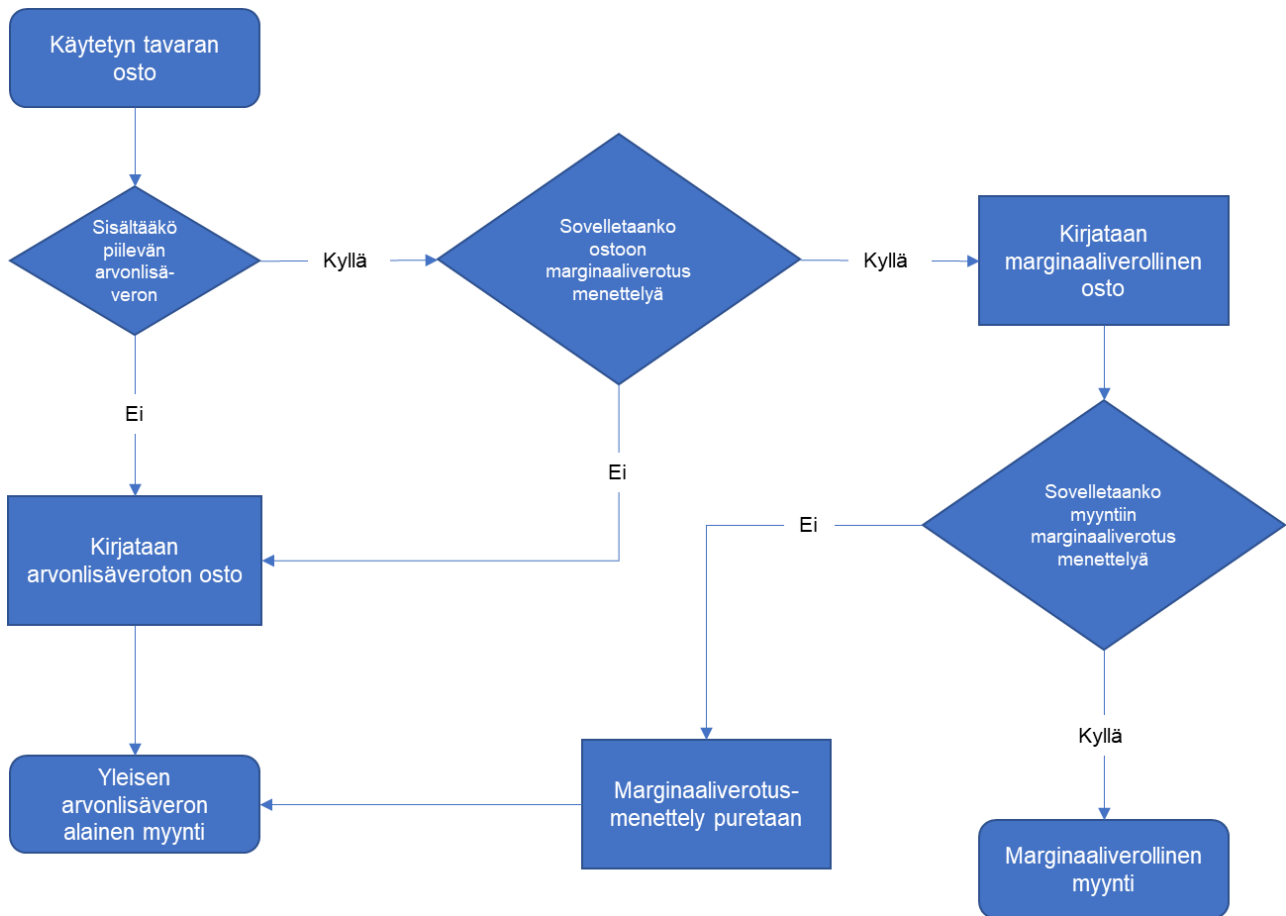
1.4 Soveltamisprosessin yhteenveto

Marginaaliverotusmenettelyn soveltamiseksi käytetyn tavaran kaupassa olen laatinut lopuksi prosessikuvauksen (kuva 4), jossa on kuvattuna lähtötilanne ja eteneminen verotusmenettelyn soveltamiseksi tavaran ostosta sen edelleen myyntiin asti. Prosessi on käyty perusteellisesti läpi tämän oppaan aiemmissa kappaleissa. Prosessikuvausta voidaan käyttää alkukartoituksen tukena, kun pohditaan, onko marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen mahdollista käytetyn tavaran ostoon ja edelleen myyntiin.

Aluksi yhtiön on selvitettävä, onko käytetyn tavaran myyjä arvonlisäverovelvollinen ja onko tavara ollut aiemmin arvonlisäverollisen liiketoiminnan käytössä, jolloin siitä on ostaja vähentänyt avoimen arvonlisäveron. Usein käytetty tavara hankitaan yksityishenkilöltä, jotka eivät ole arvonlisäverovelvollisia. Mikäli käytetyn tavaran myyjä ei ole voinut tehdä alkuperäisestä tavaran ostosta arvonlisäverovähennystä, voi tavaraan sisältyä piilevänä vero. Arvonlisäverovelvollinen jälleenmyyjä voi näin ollen käsitellä edelleen myytäväksi käytettynä hankkimansa tavaran oston sekä myynnin marginaaliverotusmenettelyä soveltaen. Marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen on yritykselle vapaaehtoista ja sen ei tarvitse noudattaa menettelyä, vaikka se olisikin mahdollista. Tällöin yritys noudattaa yleisen arvonlisäveron säädöksiä (Nyrhinen ym. 2019, 765; Salomaa 2006; Sirpoma ym. 2014, 354).

Jos yritys on valinnut noudatettavaksi yksinkertaistetun menettelyn marginaaliveron käsittelemiseksi ja se ei voi soveltaa käytetyn tavaran edelleen myyntiin marginaaliverotusmenettelyä, jonka oston veron osuus on aiemmin vähennetty, tulee sen purkaa marginaaliverotusmenettely. Mikäli käytetty tavara on varastettu tai se on hävitetty, koska sitä ei saatu myytyä, ei verotusmenettelyä tarvitse poikkeuksellisesti purkaa (Nyrhinen ym. 2019, 784; Verohallinto 2021).

Edellytysten täytyessä ja mikäli jälleenmyyjä päättää soveltaa marginaaliverotusmenettelyä se laskee marginaaliveron alaisen myynnin ja oston erotuksen välisestä voittomarginaalista veron osuuden ja tilittää sen edelleen verohallinnolle. Marginaaliveron alaisen tavaran myyntilaskulle ei tule merkitä veron osuutta vaan siinä tulee olla maininta ”voittomarginaalijärjestelmä–käytetyt tavarat” tai englanniksi vastaava tieto ”Margin scheme – Second-hand goods” (Verohallinto 2019).

Kuva 4. Prosessikuvaus

Lähteet

Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.

Kirjanpitolautakunta 1400/14.6.1996.

Kirjanpitolautakunta. Työ- ja elinkeinoministeriö. Yleisohje arvonlisäveron kirjaamisesta (31.10.2017). Annettu 31.10.2017.

Leppiniemi, J. 26.1.2010. Verot tilinpäätöksessä. Tilisanomat. Luettavissa: <https://tilisanomat.fi/yleiset/verot-tilinpaatoksessa>. Luettu: 26.5.2022.

Nyrhinen, R., Hyttinen, P. & Lamppu, K. 2019. Arvonlisäverotus käytännössä. 12. uudistettu painos. Alma Talent. Helsinki.

Salomaa, P. 14.3.2006. Käytetyn tavaran kauppa arvonlisäverotuksessa. Tilisanomat. Luettavissa: <https://tilisanomat.fi/yleiset/kaytetyn-tavaran-kauppa-arvonlisaverotuksessa>. Luettu: 1.5.2022.

Sirpoma, P. & Tannila, E. 2014. Arvonlisäverotus käytännönläheisesti. Bookwell Oy. Helsinki.

Verohallinto 2019. Laskutusvaatimukset arvonlisäverotuksessa. Luettavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48090/laskutusvaatimukset-arvonlis%c3%a4verotuksessa/>. Luettu: 1.5.2022.

Tomperi, S. 2021. Käytännön kirjanpito. 29. uudistettu painos. Edita Publishing. Helsinki.

Verohallinto 2021. Käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden marginaaliverotusmenettely. Luettavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48682/k%C3%A4ytettyjen-tavaroiden-sek%C3%A4-taide--ker%C3%A4ily--ja-antiikkiesineiden-marginaaliverotusmenettely2/>. Luettu: 1.5.2022.